

MYŠKY

OD PLACATÉHO KAMENE

Obsah

Slovo úvodem	2
Vítejte na světě, myšky	3
Vystrašená sousedka	5
Poprvé pod modrou oblohou	9
V Hrabalčině noře	12
Hamízek vypravuje	15
Obilná sklizeň	20
Černá kočka	22
V nebezpečí	24
Šedásek hrdina	26
Polekaná Eliška	30
Tuláčkův smutný osud	33
Než nastala zima	38
Voňavé jaro na dosah	44
Poslední klouzačka	48
Hrabalčino a Hamízkovo společné bydlení	50
Na okraji pole	52
Jarní setba	57
Krtkovo bludiště	59
Pozor na ježka!	62
Příběh myšky domácí	67
Hra kočky s myší	70
Myší námluvy	72
Hledání nových pelíšků	76

Slovo úvodem

Útlá knížka Myšky od Placatého kamene jako jeden z dílků mozaiky praktického naplňování krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty nabízí dětem předškolního a mladšího školního věku, ale i jejich rodičům nebo učitelům možnost seznámit naše nejmenší s řadou přírodních dějů a zákonitostí, a to formou dětem nejbližší – v podobě pohádky.

Příjemné a hlavně poučné počtení
přeje Moravskoslezský kraj

Vítejte na světě, myšky

„Už jste to slyšeli? V noře Pod Placatým kamenem se dnes narodily čtyři myšky!“ ozývalo se na poli ze všech stran. Na tom poli právě dozrávalo obilí. To mají polní myši ze všeho nejraději, a proto tam také bydlela spousta myších rodin. Bylo u nich zvykem, že když se narodily nové myšky, nejbližší sousedé se na ně přišli podívat a každý přinesl nějaký dárek.

„Přinesl jsem čerstvou mrkvičku. Našel jsem ji na zahrádce u lidí,“ řekl souseď Hamízek a položil mrkvičku před maminku Mauzítku.

„Já jsem donesla pár klásků obilí, co popadaly na zem, když lidé procházeli polem,“ přidala se souseďka Hrabalka.

„Moje děti se už těší, až si budou hrát s těmi vašimi, tak ať vám pěkně rostou,“ popřála ještě Hrabalka.

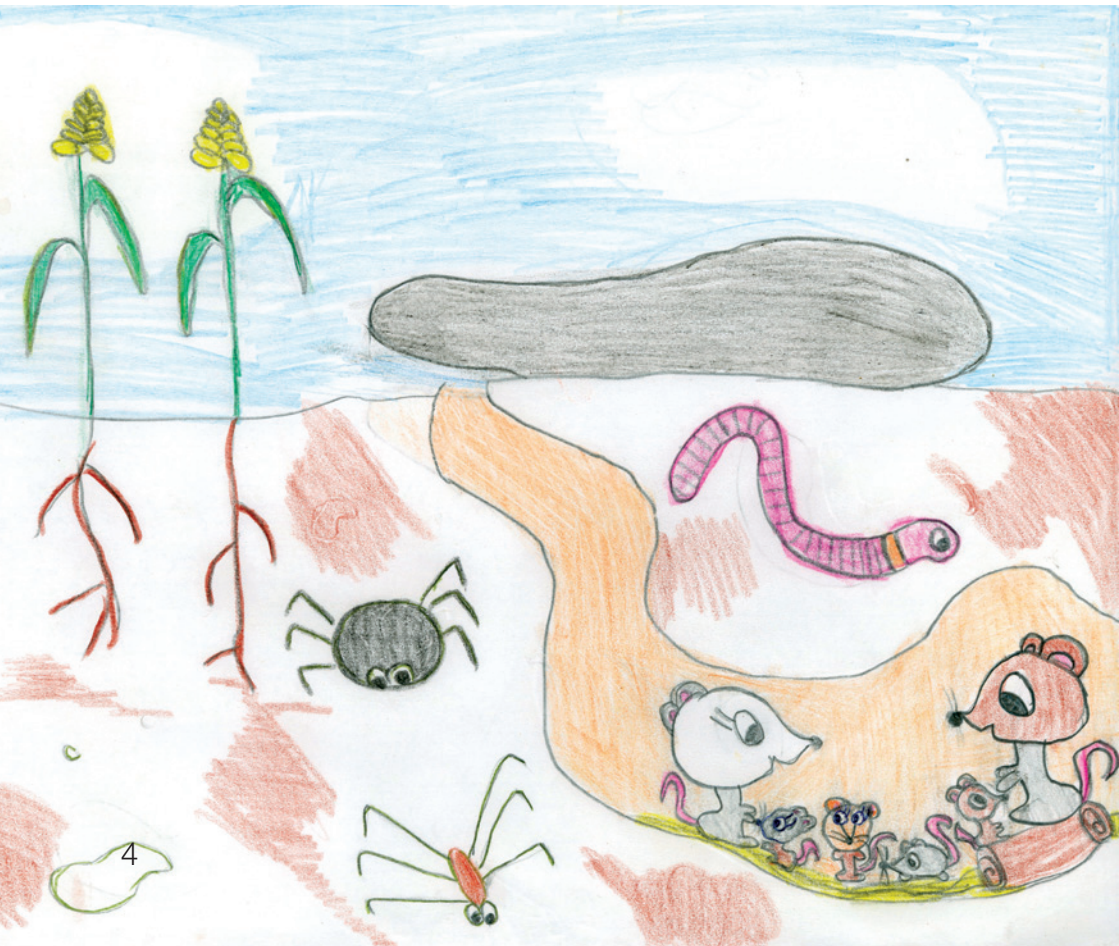
„Děkujeme vám za dárky,“ poděkoval tatínek a hned připravil mamince z dárků vydatnou svačinu. Potřebovala hodně jíst, aby měla dost mlíčka pro malé myšičky.

Když se myšičky pořádně napily, usnuly pěkně přitisknuté jedna k druhé.

„A jakpak se budou ty vaše myšky jmenovat?“ zeptala se sousedka Hrabalka.

„Už jsem o tom také přemýšlel,“ odpověděl jí tatínek. „Mně by se líbilo Šedásek, Hnědásek, Eliška a Maryška.“

A tak to také zůstalo.

Vystrašená souseďka

Malé myšky rychle rostly. Tatínek s maminkou se střídali, když vylézali z nory hledat něco k snědku. Báli se nechat zatím malé myšky samotné. Ty byly totiž dost rozpustilé a neposedné a nechtělo se jim moc poslouchat. Když jim rodiče vyprávěli, že venku na ně číhá spousta nebezpečí, moc tomu nevěřily. Už se nemohly dočkat, až budou smět z nory ven. Byly zvědavé, jak to na tom světě venku vypadá.

Jednou, zrovna když byl tatínek venku a ony si doma s maminkou hrály na honěnou, přiběhla k nim souseďka Hrabalka celá vystrašená.

„Nezlob se, Mauzíno, že jsem k vám takhle vběhla, ale stala se mi taková věc, ještě teď se celá třesu. Hledala jsem na poli nějaká zrníčka. Moc jsem jich nenašla, a tak jsem se vydala kousek dál od naší nory. A jak tak hledám, najednou jsem zaslechla v obilí nějaké šustění. Podívala jsem se, odkud to šustění přichází, a uviděla jsem dvě velké zelené oči. Byly docela blízko a upřeně se na mne dívaly. Ale já jsem na nic nečekala, rozběhla jsem se a schovala se do první díry, kterou jsem našla. A to byl zrovna vchod do chodbičky k vaší noře. Můžu se tu u vás schovat?“

„Ale jistě. Hlavně, že se ti nic nestalo,“ řekla na to maminka.
„Jenže náš tatínek je právě taky venku, a tak mám teď o něj

strach. No, ale snad bude opatrný, obilí už dozrává a stébla pěkně šustí a to ho jistě včas upozorní na nepřítele,“ utěšovala se maminka.

„A co jsou ty velké zelené oči?“ ptaly se malé myšičky.

„To je náš největší nepřítel a pro všechny myšky velké nebezpečí. Je to kočka, před tou se musíte mít velice na pozoru, jinak je s vámi konec,“ vysvětlila jim maminka.

„A jak vypadá ta kočka a co dělá?“ vyptávaly se dál myšičky.

„Je to veliké chlupaté zvíře. Má výborný sluch a čich. Budete-li někdy blízko, ucítí vás a hned vás začne hledat. Když se jí to podaří a dostane se k vám docela blizoučko, skočí po vás tak rychle, že se ani nestačíte vzpamatovat. Chytí vás do zubů a odnese pryč. Chytí vás proto, že vás chce sníst. Ale než to udělá, ještě si s vámi chce chvíli hrát. Pustí vás na zem, jako by dovolila, abyste utekly. Jenže sotva se pohnete, už po vás skočí znovu a to dělá tak dlouho, až vás unaví natolik, že se už o útěk ani nepokusíte.“

Myšky se strachem k sobě přitulily a v tu chvíli úplně ztratily odvahu vylézt z nory ven, i když o to předtím tolik stály.

„A je těch koček moc?“ ptaly se ustrašeně.

„No, naštěstí chodí na naše pole jen tři. Kočky totiž bydlí u lidí

a ti je krmí. Jen když na ně někdy lidé zapomenou a ony mají hlad, vydají se na pole na lov. Někdy však kočky loví jen tak pro zábavu. Nebojte se, naše pole je veliké, hned tak nás nenajdou. Ale opatrní musíme být vždycky.“

Vtom se v chodbičce do nory ozval nějaký šramot. Všechny myšky zalezly až do koutka a byly tiše.

„Ale to je váš tatínek,“ ulevilo se sousedce Hrabalce.

„Neviděl jsi tam někde kočku?“ zeptala se. „Já jsem se před ní musela schovat k vám.“

„Kočku jsem neviděl, ale slyšel jsem, jak ji volala ta malá holčička, co bydlí v domě na kraji pole. Tak šla asi domů na nějakou dobrotu, kterou jí ta holčička přinesla.“

„Tak to já honem poběžím domů, aby naši neměli strach,“ řekla na to Hrabalka. „Mějte se dobře a buďte opatrní.“

Sotva odběhla, řekl tatínek: „Ta ale byla vystrašená.“

„Nediv se, vždyť má doma pět dětí a jejich tatínek se od včerejška nevrátil domů, asi ho někdo ulovil. A bude to ještě horší, až lidé posečou obilí. Potom sice budeme mít hodně zrníček, ale bude na nás líp vidět. Teď je ještě obilí vysoké a husté, takže naši nepřátelé nás tak rychle neobjeví.“

„Máš pravdu,“ souhlasil s ní tatínek. „A horší to bude také proto, že naše děti už budou muset pomalu ven z nory. Je na čase, aby se naučily, jak se venku chovat, a taky musí pomáhat dělat zásoby na zimu.“

Malé myšičky už pomalu opouštěl strach a vrátila se jim zvědavost, která nakonec zvítězila nad strachem.

„A kdy můžeme jít konečně ven?“ zeptal se Šedásek, největší ze všech čtyř malých myšek.

„Když nic neprovedete a budete do rána hodní, tak už třeba zítra,“ slíbil tatínek. „Ale bude to jen na chvíli, mohli byste ještě v obilí zabloudit.“

Myšičky se nemohly dočkat, až bude ráno. Dokud neusnuly, představovaly si, jak to venku asi bude vypadat.

Poprvé pod modrou oblohou

Když se druhý den ráno myšky probudily, tatínek se zrovna vrátil z pole, aby zjistil, je-li venku bezpečno.

„Venku je dnes pěkně, počasí jako na výlet. Tak se připravte, už brzy vyrazíme,“ přikázal myškám. „Tady jsem vám přinesl pár zrníček ke snídani. Oběd a večeři si už dnes zkusíte obstarat sami.“

Všichni se pořádně najedli a čekali, co jim tatínek přikáže. „Já půjdu první,“ rozhodl tatínek. „Za mnou půjde Šedásek, potom Hnědásek, Eliška, Maryška a nakonec maminka, ta bude hlídat na druhém konci.“

Myšky pomalu procházely dlouhou chodbou. Na konci bylo najednou plno světla. Musely chvíli počkat, až si na světlo zvyknou jejich oči, a pak hup! A už byly všechny venku.

Malé myšičky se kolem sebe zvědavě rozhlížely. Eliška s Maryškou se ještě chvíli tiskly k mamince, zato Šedásek a Hnědásek hned začali rejdit kolem. Nad nimi se vypínaly dlouhé stonky s obilnými klasy a v nich bylo plno zralých

zrníček. A ještě výš nad nimi uviděly malé myšky poprvé modrou oblohu.

„Tady je tak teploučko, od čeho?“ zeptala se Eliška.

„To je od sluníčka, vidíte támhle na obloze ten veliký ohnivý kotouč?“ poučovala je maminka.

„A neublíží nám?“ chtěla zase vědět Maryška, která se, jako nejmenší, pořád ještě držela maminky.

„Neboj se, sluníčko nám neublíží, naopak. Bez sluníčka by nic nevyrostlo a my bychom neměli co jíst. Kdyby nebylo sluníčka, nebyli by ani lidé, zvířátka ani rostliny. Nikdo z nich se bez něj neobejde. Podle sluníčka také poznáme, je-li ráno, poledne nebo večer. Ale to všechno sami poznáte, až vyrostete.“

„Tak, konec řečí a dáme se do práce,“ poručil tatínek.

„Šedásek s Hnědáskem se teď budou učit šplhat. Až se to naučí, pokusí se vyšplhat po stoncích obilí až ke kláskům se zrnky a ohnou je blíž k zemi. Eliška s Maryškou pak z klásků vytřepou zrníčka a všichni je nanosíme domů. Něco z nich sníme a něco už začneme ukládat do zásoby na horší dny a na zimu.“

Zatímco tatínek všem říkal co a jak, maminka hlídala. Pozorně se rozhlížela na všechny strany, nehrozí-li jim nějaké nebezpečí.

Když viděla, jak se malé myšky snaží dělat všechno tak, jak jim říká tatínek, měla z nich radost. Proto řekla: „Až skončíme tuhle práci, půjdeme na návštěvu k sousedce Hrabalce a vezmeme s sebou každý pár zrníček, abychom nepřišli s prázdnou.“

Malé myšky se svou první prací brzy unavily. Tatínek řekl, že na poprvé to stačí a je čas odpočinout si. Šel prozkoumat cestu k noře, kde bydlela Hrabalka, a když nic nebezpečného neviděl, vrátil se pro ostatní.

V Hrabalčině noře

Hrabalka bydlela pod mezí a přímo nad její norou rostl vysoký bodlák. Ten byl mnohem vyšší než obilí, a tak viděl všechno, co se dělo kolem Hrabalčiny nory. Proto se ho také Hrabalka vždycky, než vylezla ven, ptala, je-li venku bezpečno. Teď zrovna se bodláku ptal tatínek, je-li Hrabalka doma.

„Je, dnes jsem ji ještě venku neviděl,“ odpověděl bodlák.

„Ale, ale, copak se asi stalo, že ještě dnes nevylezla,“ strachovala se maminka a všechny malé myšky napomenula, aby se na návštěvě chovaly slušně a tiše.

„Můžeme dál, Hrabalko?“ zavolala do chodbičky maminka.

„Jen pojdte,“ zvala je sousedka. „Já jsem dnes ještě ani nebyla venku a nepustila jsem tam ani děti. Náš tatínek se už asi nevrátí. Jistě ho někdo ulovil nebo se mu stalo něco jiného zlého. A tak tu sedím, pláču a přemýšlím, jak to se mnou a mými malými myškami bude dál bez tatínka.“

„Ano, je to moc smutné, ale bohužel se to stává nám myším často, tak už to na světě chodí. Ale tvoje myšky jsou větší než ty naše, a tak už ti mohou hodně pomáhat,“ utěšoval ji tatínek a díval se na pět Hrabalčiných myšiček. Ty se

mezitím spřátelily s novými kamarády a už si pochutnávaly na čerstvých zrníčkách, co od nich dostaly.

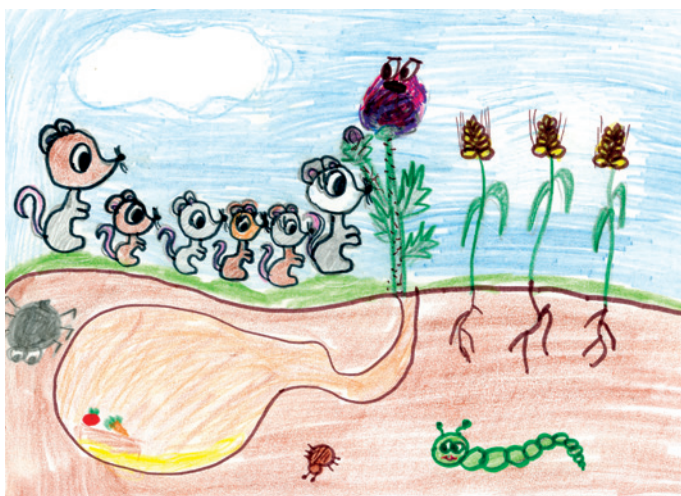
Hrabalka měla tři myšáčky: Strakáčka, Hryzáčka, Tuláčka, a dvě myšičky: Verunku a Musinku. Její myšky byly o měsíc starší než myšky z nory Pod Placatým kamenem, a tak už venku ledacos zažily a mohly se tím pochlubit novým kamarádům.

„Nedávno jsem se byl podívat až k domečku lidí,“ chlubil se Tuláček. „Tam vám je dobrot! Mají zahrádku a na ní rostou všelijaké voňavé věci, ani je všechny neznám, ale jsou moc dobré.“

„Jo, ty mlsoune neposlušný, ale mají taky kočku! Chceš, aby tě chytila?“ zlobila se na něj Hrabalka. „Zatím máme jídla dost tady na poli, tak se nemusíš vypravovat na tak nebezpečnou cestu.“

Tuláček si ale všimnul, jak se na něj s obdivem dívají Šedásek s Hnědáskem. Těm dvěma připadal Tuláček velice odvážný.

„Strakáček a já jsme zase

viděli velkého ptáka, jak létá vysoko nad námi,“ přidal se Hryzáček. „Když jsme ho chtěli ukázat mamince, rychle nás zahнала domů a nepustila nás ven, dokud pták neodlétl dál,“ pokračoval Hryzáček.

„Tak vidíte, pořád abych se o ně bála. Nechtějí mi věřit, že ten pták dovede slétnout dolů tak rychle, že se myšky ani nestačí schovat,“ hubovala Hrabalka. „Vždyť se nejmenuje nadarmo káně – myšilov!“

„Však oni tomu uvěří, až to poznají na vlastní kůži. Jenže aby pak už nebylo pozdě,“ dodal tatínek. „Právě našemu druhému sousedovi - Hamízkovi - ulovilo káně myšilov všechny jeho děti i s jejich maminkou a on zůstal sám. Měli bychom ho někdy všichni navštívit, aby nebyl tak opuštěný.“

„Co kdybychom tam zašli hned zítra?“ zeptala se Eliška, které se moc na návštěvě u Hrabalky líbilo, stejně jako Maryšce. Hned se také domluvily s Verunkou a Musinkou, jaké dárky Hamízkovi přichystají, aby mu udělaly radost.

Ještě chvíli si všichni vyprávěli a pak se myšky od Placatého kamene rozloučily. Cestou domů se opatrně rozhlížely. Sotva došly domů, malé myšičky byly tak unavené, že hned usnuly.

Hamízek vypravuje

Příští den byla zase celá rodinka venku. Myšky našly kromě zrnek obilí i jiná semínka, ochutnaly i kořínky některých rostlinek a dokonce si pochutnaly i na malých broucích a červících, které na obilí objevily. Stále nacházely něco nového a zkoušely, je-li to k jídlu.

„Tady je tolik dobrot,“ pochvalovaly si malé myšky.

„Jen počkejte, až bude posečené obilí, to bude na zemi ležet plno zrníček a teprve potom budeme dělat velké zásoby na zimu,“ sliboval tatínek.

„Mně se zdá, že dnes sluníčko tolik nehřeje a není ani takové světlo jako včera,“ řekla Maryška.

„Máš pravdu, dnes ho ani nevidím,“ přidala se Eliška.

„Každý den sluníčko nesvítlí,“ vysvětlovala jim maminka. „No, vlastně svítí, ale není ho vidět, protože se před něj nahnou mraky. Vidíte ty šedé husté chomáče na obloze? To jsou mraky. Když je jich moc, začne z nich pršet.“

Sotva to dořekla, začaly z mráčků kapat na myšky velké studené kapky vody.

„Honem všeho nechejte a utíkejme domů, aby nám nepromokly kožíšky,“ volala na malé myšky maminka a hnala je domů.

Odpoledne, když přestalo pršet, vzala každá myška něco málo z jejich zásob a vydaly se na návštěvu k sousedovi Hamízkovi. Před jeho norou už na ně čekala Hrabalka se svými dětmi.

„Dobrý den, sousede! Přišli jsme se podívat, jak se vám daří, a také vám ukázat naše děti. Musíte se s nimi seznámit,“ volal hned u vchodu do nory tatínek.

Malé myšky pak jedna po druhé řekly, jak se jmenují, a daly Hamízkovi něco dobrého.

„Ale to mám radost! Vidím, že máte moc pěkné a taky jistě hodné děti, když mi přinesly tolik dobrého. A jak musí být u vás veselo! Zatímco já jsem tu pořád sám jako ten krtek,“ zesmutněl najednou Hamízek.

„Proto jsme tady, Hamízku, a zveme vás, abyste k nám

přišel vždycky, když vám bude smutno a taky když budete potřebovat něco, s čím bychom mohli pomoci,“ řekl tatínek.

„Děkuji vám, jste moc hodní sousedé. Ale vy, děti, buďte opatrné, ať nedopadnete jako moje děti se svou maminkou.“

„A co se jim stalo?“ chtěla vědět Maryška a ostatní myšky také hned prosily, aby jim Hamízek o tom vyprávěl.

„Stalo se to brzy na jaře. Všechny zásoby, co jsme měli na zimu, už jsme snědli a měli jsme velký hlad. Museli jsme se poohlédnout venku, jestli tam něco najdeme. A tak jsem vylezl z nory. Místy ještě ležel na poli sníh, ale jak hřálo sluníčko, sníh se pomalu rozpouštěl a pod ním se sem tam objevily nějaké zbytky kořínků pýru, nějaké to semínko, které na podzim zapomnělo vzklíčit, a tak jsem se docela posilnil. Potom to šel zkusit náš nejstarší. Dlouho se nevracel, a tak se maminka rozhodla, že ho půjde hledat. Já sám jsem vylezl také z nory, ale zůstal jsem u vchodu a rozhlížel jsem se, jestli ho někde nevidím. A jak se tak rozhlížím, vidím na obloze přímo nad námi kroužit velkého ptáka, který se pomalu dostával níž a níž.“

Zavolať jsem
na maminku, která
běhala sem a tam
po poli a volala své dítě.

Zůstaň stát a nehýbej se, volám na ni, ale už bylo pozdě.

Pták - bylo to káně myšilov - se najednou střemhlav vrhl na zem, popadl naši maminku a odnesl ji pryč. A stejně tak chvíli předtím asi dopadl náš nejstarší myšáček, protože jsme ho už nikdy neviděli.

Vrátil jsem se do nory a řekl ostatním dvěma dětem, co se stalo. Nejdřív jsme všichni plakali, ale pak řekly děti: Ale, tatínku, vždyť je to jedno, jestli umřeme hladem nebo nás chytí pták. Nedá se nic dělat, i my máme hlad a musíme ven. Snad už se pták dost najedl a nechá nás na pokoji.

Pak jsme pomalu a opatrně vylezli ven. Káně jsme nikde neviděli, tak jsme se dali do hledání potravy. Sotva jsme utišili svůj hlad, najednou se nad námi z ničeho nic objevilo káně. Bylo ještě hodně vysoko, a tak jsme stačili utéct domů.

Druhý den ráno jsem dlouho spal, dokud mne zase neprobudil hlad. Vidím ale, že nora je prázdná, obě děti nikde. Asi je hlad probudil dřív než mne, řekl jsem si, a ony už venku něco hledají. Rychle jsem vylezl ven.

Volám, hledám - nikde nikdo. Jediného živáčka nevidím, jen na vršku nejvyššího stromu sedí spokojené káně. Domyslel jsem si, co se asi mým dětem stalo. Od té doby žiju sám,“ skončil svůj smutný příběh Hamízek.

Malé myšky ani nedutaly.

„Tak teď to vidíte, nechtěli jste věřit, jak je káně myšilov nebezpečné,“ připomenul jim všem tatínek. „Vždycky, když vylezete ven z nory, podívejte se také na oblohu, jestli někde blízko nekrouží. Když ano, vraťte se zpět. A kdybyste ho viděli, jak přiletělo, když už jste venku, zůstaňte stát, ani se nepohněte, a tak vás nenajde.“

Malé myšky to hned slíbily. Ale Hnědásek a Šedásek v tom viděli veliké dobrodružství a rádi by si tu hru s kánětem vyzkoušeli.

Ještě dlouho do večera vyprávěly dospělé myši všelijaké příběhy, které zažily buď samy, nebo je znaly z vyprávění jiných myší. Vyprávěly hlavně proto, aby ty malé poučily a daly jim všelijaké užitečné rady.

Než se všichni rozloučili, slíbili si, že budou opatrní, aby se zase mohli brzy shledat.

Obilná sklizeň

Byl krásný teplý slunečný den a Maryška s Eliškou se vyhřívaly na sluníčku. Trochu lenošily. Nad nimi větřík kolébal vysoké stonky obilí, které už docela dozrálo, a tak se občas stalo, že zrnko z klasů samo vypadlo. Ony ho pak sebraly, daly je na hromádku a čekaly, až za nimi přiběhnou Šedásek s Hnědáskem, aby jim pomohli odnést zrníčka domů.

Vtom ucítily, jako by se země pod nimi zachvěla, a z dálky uslyšely veliký hluk. Přes stonky obilí ale nic neviděly a hluk se k nim blížil a sílil. Najednou se objevil tatínek.

„Rychle všeho nechte a utíkejte domů.“

Sám ještě stačil posbírat zrníčka, která Maryška a Eliška nepobraly, a také spěchal honem se schovat. Doma už byli všichni ostatní zalezlí do nejhlubšího koutku.

„Co se děje?“ ptaly se vyděšeně malé myšky.

„Dnes je, děti, důležitý den. Obilí dozrálo a lidé přijeli, aby je sklídili. Mají na to obrovský stroj, kterému říkají kombajn, a právě on dělá ten hluk, co se ho bojíte. Ale nemusíte se bát, když jste doma, nic se vám nestane. Horší by bylo, kdyby vás ten kombajn potkal venku - asi by vás přejel a úplně vás rozmačkal,“ vysvětloval tatínek. „Dnes už určitě

ven nepůjdeme. Zato zítra - počkejte, jaké vás čeká venku překvapení.“

Malé myšky se sice trochu bály, ale už se těšily na druhý den na to překvapení, co sliboval tatínek. Hluk stroje se každou chvíli vzdaloval a zase přibližoval a k večeru přestal docela. Ale ven už je rodiče nepustili, a tak šly myšky brzy spát, aby jim čas rychle uběhl a bylo už ráno.

Černá kočka

Když ráno vylezly malé myšky ven, nemohly pole vůbec poznat. Vysoké stonky obilí byly pryč. Když si stouply na zadní nožky, viděly přes celé pole až k lesu na jedné straně a k domům lidí na druhé straně. Do té doby netušily, jak je pole veliké a jak to vlastně kolem něj vypadá.

Šedásek s Hnědáskem by nejraději běhali po celém poli a divočili. Hned se také rozběhli a začali spolu závodit, kdo bude dřív na konci pole. Ale tatínek je zavolal zpátky a napomínal je: „Vy už jste zapomněli na Hamízkovo vyprávění? Musíte se nejdřív rozhlédnout, jestli je tu bezpečno. A vůbec, běhat a hrát si můžete až po práci. Teď začal čas, kdy můžeme nanosit co nejvíc zrníček domů, podívejte se, kolik jich tu všude na zemi leží.“

A tak všichni celý den sbírali a nosili domů zrníčka a dělali zásoby na zimu.

Maryška s Eliškou nebyly tak divoké jako Šedásek a Hnědásek. Dobře si pamatovaly, jak u Hamízka slyšely o všelijakém nebezpečí, které myškám hrozí. Teď, když bylo obilí pokosené, si uvědomily, že je na ně odevšad víc vidět. Proto byly mnohem opatrnější a často se zastavily a rozhlížely se kolem sebe.

„Eliško, podívej se támhle k domům lidí,“ řekla najednou Maryška. „Vidíš to veliké černé zvíře? Není to kočka?“

„Mami, támhle něco je, nemáme se schovat?“ volala Eliška na maminku.

Ta se podívala, kam jí ukazovala Eliška, a řekla: „Správně, je to kočka. Ale je daleko, nemůže nás vidět, zatím se jí nemusíte bát. Sbírejte dál, já ji budu pozorovat, a kdyby se přiblížila, včas vám všem řeknu a schováme se před ní. Musím tě, Maryško, pochválit, teď už všichni víte, jak kočka vypadá, a jistě si na ni dáte pozor.“

Kočka se po chvíli otočila a zašla do domu lidí. Přesto se myšky každou chvíli zastavily v práci a rozhlížely se po okolí. Po práci jim tatínek dovolil, aby si ještě chvíli hrály na poli s Hrabalčinými dětmi, a sám s maminkou zatím hlídal. Ale ten den už se nic zvláštního nepříhodilo. Jenom Maryšce se zdálo, že její bratříčci si něco tajně domlouvají s Tuláčkem, ale nic neřekla.

V nebezpečí

„Kolem naší nory už máme všechna zrnka vysbíraná,“ řekl druhý den ráno tatínek. „Dnes se proto budeme muset vydat kousek dál. Ale ne zase moc daleko, jen tam, odkud bychom na sebe všichni viděli a mohli na sebe zavolat, kdyby nám něco zlého hrozilo,“ dodal a díval se přitom na Šedásku a Hnědásku. Ti dělali, že neslyší.

„Však já si vás pohlídám, vy rošťáci,“ pomyslela si Maryška a vzpomněla si, jak se včera oba o něčem domlouvali s Tuláčkem.

Všichni se pak vydali po poli směrem k lesu, kde už také byla Hrabalka se svými dětmi. Maryška nespustila z očí své dva bratříčky. Ti se spolu s Tuláčkem dostali nejbliž k lesu. Každou chvíli se některý z nich postavil na zadní nožky a díval se k lesu, kde na okraji stál vysoký strom. Také dospělé myši se tam často podívaly, ale káně na stromě nesesedlo, a tak klidně hledaly něco k snědku dál. Kromě zrníček nacházely myšky mnoho drobného hmyzu a červíků, na kterých si hned pochutnávaly. Také tam rostly všelijaké rostliny se zvláštními semínky, která zatím neznaly, ale byla moc dobrá.

Za chvíli měli všichni plná bříska. Řekli si proto, že si trochu odpočinou a potom začnou nosit domů další zásoby. Věděli, že zima je dlouhá, a i když jí většinu prospí, musí se občas i najíst.

Dospělé myšky si sedly k sobě a začaly si povídat, co je na jejich poli nového, zatímco malé myšky si hrály. Maryška si všimla, že oba její bratříčci a Tuláček si hrají na honěnou a přitom se pomalu přibližují blíž a blíž k lesu. Byli při tom tak rozpustilí, že si ani nevšimli, že na vysoký strom právě usedl velký pták. Zato si ho všimla Maryška.

„Pozor,“ volala na ty tři dareby, „zůstaňte stát!“

Její zvolání uslyšely i dospělé myši a hned také uviděly, proč Maryška volá. „Stůjte, ani se nepohněte,“ přidal se k Maryščinu volání tatínek. Všichni zůstali stát jako sochy. A vydrželi to tak dlouho, dokud pták neodletěl.

„Měli jste štěstí, že si Maryška tak brzy všimla káněte. Ono z toho stromu vidí na celé pole. Ještě že jste nebyli dál u lesa, to byste nás asi neslyšeli volat a dopadli byste jako Hamízkovy děti. No, alespoň jste se znovu poučili,“ zlobil se na ty tři tatínek.

„Tak nevím, jestli se poučili,“ myslala si Maryška. „Káně už sice znají, ale jestli budou příště opatrnější, to není tak jisté.“

A měla pravdu, protože ti tři se pomalu zklamaně vraceli k ostatním a litovali, že káně tak brzy odletělo. Rádi by totiž zjistili, kdo z nich je nejrychlejší. A to si přece mohli právě u káněte vyzkoušet. Vůbec je nenapadlo, že ten nejpomalejší z nich by zůstal káněti v zobáku.

Šedásek hrdina

„Včera jsme byli u lesa, dnes se podíváme na druhou stranu, tam, kde bydlí lidé. Ale, to vám povídám, ne abyste chodili blízko k jejich domům. Nesmí nás vidět ani lidé, ani kočka, to by byl s námi konec,“ nařídil další den tatínek.

U domů měli lidé zahrádky, které s polem sousedily. A tam teprve bylo dobrot: semínka slunečnice, mrkvičky, jablíčka, hrušky a na jedné zahrádce dokonce rostla kukuřice. Její veliká žlutá zrna myškám obzvlášť chutnala.

Všichni se dosyta najedli a začali chystat hromádku, kterou pak chtěli odnést domů. Eliška s Maryškou byly velice pilné a maminka je chválila. Zato oba jejich bratříčci každou chvíli jen stáli na zadních nožkách a zvědavě vyhlíželi k domu. Tatínek si myslel, že to dělají proto, aby dobře hlídali, a řekl si, že tedy nechá hlídat mladé.

Dobroty, které rostly na zahrádce, lákaly myšky čím dál víc a ony se pouštěly stále blíž a blíž k domu, ve kterém bydlela s rodiči malá holčička Majdalenka. Ti sice kočku neměli, ale často k nim chodila sousedova černá kočka Berta, o které se vědělo, že je výborný lovec nejen myší, ale i ptáků.

Majdalenka si s Bertou často hrála, a když u nich doma zbylo nějaké jídlo, které mají kočky rády, volávala ji a krmila. A když

byla Berta někde na toulkách a na Majdalenčino zavolání nepřišla, nechávala jí Majdalenka jídlo v misce u schodů do domu.

Teď tam ale zrovna nic nebylo, a tak se Berta rozhodla, že půjde na pole. Slyšela, že prý je tam plno myší. Zrovna v té době byly myšky od Placatého kamene na zahrádce a Berta je uviděla.

„Hm, dnes to budu mít snadné, myšky přišly samy za mnou,“ pomyslela si a už vyhlížela, kterou z nich uloví.

„Ten malý šedý myšáček by mohl být dobrý. Bude mít mladé masíčko a nebude s ním moc práce. Vidím, že ani není dost opatrný, pořád jen honí toho hnědého,“ těšila se Berta a pomaličku, nenápadně se plížila k malým myšáčkům.

Vtom se v domě otevřely dveře, v nich se objevila malá holčička a zavolala:

„Berto, kde jsi, pojď, nesu ti kousek masíčka!“

Teprve teď myšky uviděly kočku a hned se daly na útěk. Všechny kromě Šedáska utíkaly směrem ke své noře. Jen Šedásek zůstal stát, bojovně se postavil na zadní nožky a pozoroval kočku.

Berta teď nevěděla, co má udělat. Jestli má jít za Majdalenkou, kde měla jít jistě, nebo za Šedáskem, který ji vyzýval k boji.

„Ty si na mne troufáš, ty malý šedý lupiči? Tak se dívej!“ A skočila neuvěřitelnou rychlostí po Šedáskovi. Ten ale přece jen ještě stačil uskočit. Zároveň si však uvědomil, že daleko neuteče, protože kočka poběží za ním. A tak vběhl pod hromadu kompostu, který byl v rohu zahrádky. Tam na něj Berta nemohla. Chvilí čekala u kompostu, jestli myšáček nevyleze, a když se nic nedělo a Majdalenka na ni pořád volala, šla se najíst z misky.

Šedásek zatím seděl skrčený v hromadě kompostu a srdíčko mu strachem hlasitě tlouklo. „Jestlipak se odtud dostanu a dojdu bezpečně domů?“ říkal si. „A co naši, určitě si myslí, že mě kočka chytila.“ Dlouho tak seděl a bál se vylézt ven. Po delší chvíli opatrně odhrabal pod sebou kousek hlíny a nakoukl ven. Taky čichal, jestli kočku neucítí. Ještě si pamatoval její pach, když po něm skočila. Zdálo se, že se venku nic neděje. Když povylezl ještě trochu víc, uviděl kočku u domu. Seděla té malé holčičce na klíně a ona ji hladila. Šedásek už na nic nečekal a dal se na útěk k domovu.

Když myšky zjistily, že Šedásek se s nimi nevrátil, byly velmi nešťastné.

„Chudák Šedásek, určitě ho kočka dostala,“ plakaly Maryška s Eliškou. Maminka s tatínkem litovali, že sami nebyli víc opatrní a neviděli kočku dřív, aby Šedáska včas varovali. Jedině Hnědásek pořád nevěřil, že už by Šedáska nikdy neviděl.

Najednou se v chodbičce do nory něco pohnulo. Všichni se schovali až do nejtmašího koutku v noře.

Když se pak najednou objevil Šedásek, nemohli tomu ani uvěřit. Radovali se a objímali ho a on musel vyprávět, jak to všechno bylo. Říkali mu, že měl veliké štěstí. Ale on sám si najednou připadal jako veliký hrdina, který vyhrál boj s kočkou, a totéž si o něm myslel Hnědásek a skoro mu záviděl.

Polekaná Eliška

„Včera jsme nechali u zahrádky velikou hromadu zásob. Teď musíme vymyslet, jak ty zásoby dostaneme domů,“ řekl ráno tatínek.

„My tam s Šedáskem půjdeme a všechno to odnesíme,“ nabídl se Hnědásek, protože by taky rád zažil nějaké dobrodružství, jako včera jeho bratříček.

Tatínek si řekl: No, snad se včera Šedásek s tou kočkou dost poučil a dá si pozor nejen na sebe, ale i na Hnědásku. Konec konců, malé myšky se musí naučit být samostatné. A tak souhlasil, aby ti dva šli.

Tatínek s maminkou se ten den vydali k lesu, podívat se, jestli nerostou houby. Eliška s Maryškou zatím měly zůstat doma a uklízet, a až přinesou bratříčci zásoby ze zahrádky, měly je dobře uložit. Obě už všechno uklidily, ale bratříčci nikde.

„Maryško, zůstaň tady, já se půjdu podívat, co se děje, že ti dva pořád nejdou,“ řekla Eliška.

„Jen jdi, ale buď opatrná. Já také pořád myslím na Šedásku a Hnědásku a mám o ně strach. Vždyť oni jsou tak neposlušní!“ strachovala se Maryška.

Eliška pomalu došla až k domu, kde byli včera. Rozhlížela se na všechny strany, ale nikde nikoho neviděla ani neslyšela. Zahrádka byla od domu oddělená kamennou zídkou. Eliška si všimla, že pod některými kameny jsou dost velké otvory, a tak se do jednoho schovala.

Když se Šedásek s Hnědáskem dostali k jejich včerejší hromádce, nejdřív zjišťovali, jestli někde není kočka. A tak se pomalu dostali až k domu. Celý si ho zvědavě oběhli. Místo aby nosili domů zásoby, co včera všichni nadělali, prošmejdlili kdejaký koutek a hledali skrýše, kam by se mohli schovat, kdyby se objevila kočka. A vybrali si k tomu také právě tu kamennou zídku.

Když na ni vylezli a rozhlédli se, viděli, jak se k domu pomalu blíží Eliška. Teprve teď si oba vzpomněli, proč vlastně měli jít k domu. Ale místo aby honem seskočili a začali nosit zásoby, napadlo je, že by mohli Elišku trochu postrašit. A tak se rychle schovali do jednoho z otvorů pod kamenem v zídce.

Zrovna do toho samého otvoru se pak za chvíli schovala i Eliška.

Jak tak Eliška tiše seděla, poslouchala a pozorovala, jestli někde neuvidí své bratříčky, ucítila, jak na ni zezadu něco sáhlo. Strašně se lekla a vyskočila z otvoru. Při tom zakopla o nějakou kytku, celá se do ní zamotala a nemohla najít cestu ven. Už si myslela, že je to její konec, když vtom uviděla, jak

z téhož otvoru vylezli oba bratříčci a popadali se smíchem za bříska. Pak pomohli Elišce z kytky ven a řekli:

„To byla legrace, vid', Eliško?“

„Jak pro koho,“
řekla na to Eliška
uraženě a moc
se na ně zlobila.
Hned začala sbírat

z včerejší hromádky zásoby a nesla je domů. Oba bratříčci
konečně také sebrali zásoby a běželi za ní. Cestou domů se
pořád smáli, jak se jim podařilo Elišku vystrašit.

„Vy jste ale hloupí,“ zlobila se na ně později i Maryška, když
se dozvěděla, co se u domu stalo. „Jednou na tu svou
zvědavost a neposlušnost doplatíte, však počkejte!“

Ještě než se vrátili rodiče z lesa, byly všechny zásoby z včerejší
hromádky doma.

„Naši nás dnes určitě pochválí, že jsme to stihli,“ řekl Hnědásek.

„Eliško, prosím tě, neříkej jim, jak jsme tě dnes postrašili,“
prosili ji pak oba. „Oni by nás zítra nikam nepustili.“

„Však byste si to také zasloužili,“ namítala Maryška. Ale nakonec
nic tatínkovi a mamince neřekli a zůstalo to jen mezi nimi.

Tuláčkův smutný osud

Léto skončilo a nastal podzim. Venku začalo být chladno a častěji pršelo. V takové dny byly myšky doma a ven vyběhly vždy jen na chvíli, aby si našly něco k snědku.

„Dnes jsem zaběhl až na zahrádku k domu, kde bydlí ta malá holčička,“ řekl tatínek. „Mají tam ještě nějakou nesklizenou mrkvičku. Taky jsem tam našel cibulky tulipánů, jejich maminka je zrovna sázela do hlíny a tyhle tam zapomněla. Jednu teď sníme a druhou si schováme na horší časy,“ řekl tatínek.

„Měl jsem ještě jednu cibulku, ale nemohl jsem je všechny unést. Někde jsem ji po cestě ztratil.“

„Jé, ta je ale dobrá,“ pochvalovali si Šedásek s Hnědáskem. „Nechceš, tatínku, abychom pro ni zaběhli?“

„Tak dobře, běžte, zůstala asi ležet u plotu, jak jsem pod ním podlézal.“

Mezitím přišel na zahrádku také tatínek od lidí z domu a uviděl cibulku tulipánu, kterou tam myší tatínek ztratil.

„A jéje, vypadá to, že bude brzy zima. Myši z pole se už stahují až k nám. Tady zrovna asi jedna myš ztratila cibulku tulipánu, když ji chtěla odnést. Jak jinak by se sem ta cibulka dostala?“

Budeme muset nastražit pasti, aby se myši nedostaly až do domu.“

A hned to také šel udělat. Vzal kousek slaniny, opekl ji, aby krásně voněla, připevnil ji na pastičku a tu pak položil ke kamenné zídce.

To všechno ale nevěděli Šedásek a Hnědásek. Když vyběhli z nory, zastavili se ještě u Hrabalky a zeptali se Tuláčka, jestli nechce jít s nimi. Hrabalka mu to dovolila, ale řekla, že jen na chvíli, co by jim pomohl dostat cibulku domů, a pak že se hned musí vrátit. Tuláček slíbil.

Sotva však byli všichni tři pohromadě, už nemysleli na nic jiného než na dobrodružství. Šedásek vyprávěl Tuláčkovi, jak nedávno s Hnědáskem vystrašili Elišku. Tomu se to moc líbilo a navrhl, že si půjdou hrát na schovávanou do těch tajemných otvorů v kamenné zídce.

Když došli k zídce, ucítili neznámou lákavou vůni a hned hledali, co to je. První objevil slaninu Tuláček.

„Už to mám, tady je ta dobrota. A je moje, protože já jsem ji našel první,“ řekl Tuláček.

„To nám ani nedáš ochutnat?“ ptali se Šedásek s Hnědáskem.

„Najděte si sami, tohle je moje!“ odsekl Tuláček a postavil se na pastičku. Sotva to však udělal, past najednou sklapla a Tuláček byl na místě mrtvý. Šedásek s Hnědáskem zůstali jako přimrazení. Takhle si své dobrodružství nepředstavovali.

Když viděli, že Tuláčkovi nemohou nijak pomoci, vraceli se smutně domů, ale nemohli se pořád vzpamatovat z toho, co se stalo.

„Co jenom doma řekneme, máme se přiznat? Budeme muset, protože Hrabalka věděla, že Tuláček šel s námi. To je neštěstí, proč jsme jen poslechli Tuláčka a šli až k zídce? Můžeme za to všichni tři, ale potrestaný byl jenom chudák Tuláček,“ naříkal Šedásek.

„Však to byl on, kdo vymyslel, že si tam půjdeme hrát, a byl z nás nejvíc neopatrný,“ utěšoval ho Hnědásek, ale sám byl z toho všeho také velmi nešťastný.

„Kdyby se to nestalo Tuláčkovi, možná že jeden z nás dvou už by tu nebyl. Také jsme byli zvědaví a chtěli jsme ochutnat tu voňavou věc. A vlastně jsme tam vůbec neměli chodit, vždyť jsme jen měli najít tu cibulku.“ Tak spolu rozmlouvali a pomalu se vraceli domů.

„Kdepak máte cibulku? Vy jste ji nenašli? A přitom jste tam byli dost dlouho, už jsme o vás měli strach,“ přivítala je maminka. „Co je vám, jste nějakí divní, není vám špatně? Jste celí bledí, něco se stalo?“ vyptávala se dál.

A oni se najednou rozplakali a ke všemu se přiznali.

Chvilí bylo v noře úplné ticho. Potom začal smutně tatínek: „Neříkal jsem, že na tu svou neposlušnost a zvědavost jednou doplatíte? Doufám, že se z toho poučíte na celý život. Teď víte, jak vypadá past, kterou na nás lidé straží, a zdaleka se jí vyhýbejte.“

Eliška s Maryškou plakaly nad osudem Tuláčka.

„A proč nás lidé nemají rádi a straží na nás pasti?“ zeptala se po chvíli Maryška.

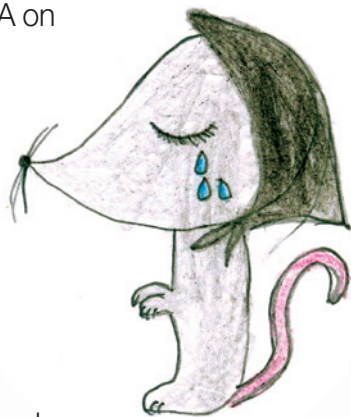
„To je tak,“ začal vysvětlovat tatínek, „o nás myších lidé říkají, že jsme škůdci. Často se živíme tím, co oni vypěstovali pro sebe. A mají pravdu, někdy jim naděláme velkou škodu. Zvláště, když je nás mnoho nebo když nás zima a hlad donutí jít až do jejich domů. Proto se lidé brání, posílají na nás kočku nebo nastraží pasti.“

„Ale my za to nemůžeme, příroda nás stvořila a my jíst musíme,“ bránily se malé myšky. „Nejsme pro člověka užitečné jako některá jiná zvířátka,“ vysvětloval dál tatínek. „Zato jsme ale pro mnohá zvířata potravou. Je to kruté, ale tak to příroda zařídila a my na tom nic nemůžeme změnit.“

„Nebudte smutné,“ utěšovala malé myšky maminka, když viděla, jak jsou z tatínkovy řeči nešťastné. „Myš se může dožít mnoha let, záleží jen na ní, jak dovede být opatrná. A za její krátký život může zažít mnoho hezkého. Na světě je přece krásně a vás toho v životě ještě tolik čeká!“

„Teď nás ale čeká něco moc nepříjemného. Budeme muset zajít za Hrabalkou a donést jí tu smutnou zprávu o Tuláčkovi,“ řekl nešťastně tatínek.

Když potom tatínek s oběma svými synky oznámil Hrabalce tu smutnou zprávu, dala se do pláče. „Však jsem to tušila, nejvíc ze všech dětí jsem se bála o Tuláčka. Byl divoký a neposlušný, už když poprvé vylezl z nory. A on na moje rady a napomínání nikdy nedbal. Nemohlo to ani jinak dopadnout,“ naříkala Hrabalka.

Když se utišila, pozval ji tatínek i s jejími dětmi na návštěvu do nory Pod Placatým kamenem.

„Pozval jsem také Hamízka. Už brzy nastane zima a my pak budeme všichni dlouho spát zimním spánkem. Tak se ještě letos naposledy sejdeme, popovídáme si a pořádně se na zimu posilnime. Letos se nám podařilo nanosit velké zásoby, doufám, že zimu přečkáme.“

Než nastala zima

Než napadl první sníh, sešli se všichni v noře Pod Placatým kamenem. Tatínek s Šedáskem a Hnědáskem noru ještě trochu rozšířili. Pak tam nanosili suchou trávu, aby noru také zateplili a nebyla jim zima. Maminka, Eliška a Maryška vybraly ze zásob to nejlepší, aby návštěvu dobře pohostily.

Při hodování si myšky vyprávěly, co všechno se jim přihodilo.

„Nedávno jsem se vydal se sousedem Škrabálkem až k lesu,“ začal Hamízek. „Znáte tam to místo, kam lidé nanosili velké kameny z pole? Je jich tam velikánská hromada. Lidé tam často sedávají, když odpočívají při práci na poli. Mysleli jsme si, že by tam po lidech mohly zůstat nějaké zbytky jídla, a tak jsme začali mezi kameny prolézat a hledat. A opravdu jsme tam všelicos dobrého našli.“

Drobky chleba, rohlíků, kousky ovoce, dokonce kousek sýra a papírek, na kterém byl ještě zbytek čokolády. To je vám, děti, ohromná pochoutka, nic lepšího jsem ještě nejedl. Kdyby nebyla od sluníčka rozpuštěná, byl bych vám jistě kousek donesl. Ale ten den hodně svítilo a hřálo sluníčko, tak jsem ji mohl jenom olízat z papírku. A jak tak tím papírkem šustím, zaslechl jsem ještě jedno podobné zašustění. Že by i Škrabálek našel papírek s něčím dobrým?

Ohlédnu se za ním a zůstal jsem stát jako sloup. Na jednom z velkých kamenů se vyhříval had a upřeně se díval na Škrabálka. Ten si ho zatím nevšiml.

Pozor, Škrabálku, had, zavolal jsem rychle. Škrabálek se otočil, uviděl hada kousíček před sebou a taky zůstal stát, jako by zkameněl. Chvilí tak stáli a upřeně se pozorovali. Pak se najednou had prudce natáhl, rozevřel tlamu a chudák Škrabálek by v ní byl skončil, kdyby se včas nevzpamatoval a neskočil do nejbližší škvíry mezi kameny.

I já jsem se rychle schoval. Oba jsme vylezli, až přestalo svítit sluníčko a had už tam nebyl.“

„Jo, jo, hadi jsou pro nás moc nebezpeční, ještě že tady na poli nežijí. A kdo se vydá na místa, kde žijí, musí počítat s tím, že by ho mohli ulovit,“ ukončil Hamízkovo vyprávění tatínek.

„A také čápi jsou pro nás hodně nebezpeční. Živí se sice hlavně žábami, ale když jich není dost, jsme jim dobré i my,“ přidala se k vyprávění maminka. „Když jsem byla malá, čápa jsem viděla docela zblízka.“

Tenkrát na naše pole přijel velký stroj a začal pole rozorávat. Bydleli jsme tehdy pod velkou hromadou slámy, které se stroj vyhnul, a tak jsme o náš domov nepřišli.

Zato mnohým myším jejich nory stroj rozoral a ony si musely rychle hledat nový domov. Na poli byl velký zmatek, myši pobíhaly sem a tam a všude jich bylo plno. Uviděla jsem také svou kamarádku, jak pobíhá a neví kudy kam, a tak jsem na ni zavolala, ať se schová k nám pod stoh. Také hodně dalších myší se k nám běželo schovat.

A jako by to nestačilo, z oblohy slétl čáp a z brázd začal vytahovat svým dlouhatánským zobákem myši. Když se nasytil, vzal ještě pár myší do zobáku a odletěl s nimi na hnízdo, kde měl asi mladá čápata. Za chvíli se však vrátil a v čerstvě vyoraných brázdách lovil dál. Byl to hrozný den! Nikdy na něj nezapomenu,“ skončila své vyprávění maminka.

„My jsme ještě nikdy neviděli ani hada, ani čápa, jakpak vypadají?“ byly zvědavé všechny malé myšky.

„Ale to můžete být jen rádi, že jste se s nimi ještě nesetkali.

Ono by to nemuselo pro vás dobře dopadnout. Možná je jednou uvidíte,“ řekla maminka.

„I já jsem nedávno zažila takovou příhodu, chcete, abych vám ji vyprávěla?“ zeptala se Hrabalka. A hned také začala:

„Nedávno jsem se vypravila se svými dětmi až k domu, kde bydlí ta malá holčička. Chtěla jsem se podívat, nenajdeme-li tam nějaké zásoby na zimu, a vím, že na jejich zahrádce je plno dobrot. Taky jsme jich tam spoustu našli a moc jsme si pochutnávali.

Najednou jsem zjistila, že jsem na zahrádce sama, moje děti nikde. Rozhlížím se, nikoho nevidím. Že ti zvědaví darebové zašli až do domu, pomyslela jsem si a hned jsem také do domu vběhla otevřenými vraty, abych je rychle našla. Ani jsem je nemusela dlouho hledat. Seděli u klasu kukuřice a okusovali ho.

Vtom se ozvaly těžké kroky a najednou se objevil velký člověk. Jen myšky uviděl, volal: No, to jsou k nám ale hosti! To bude váš konec, myšičky! Majdalenko, pojd' sem a zavři vrata!

Honem utečte, než se vrata zavřou, volám na své děti.

A jim se to opravdu podařilo, protože jsou malé a stačily se ještě protáhnout malou skulinou ve vratech. Zato já jsem zůstala v domě uvězněná. Rychle jsem se aspoň schovala do krabice plné nějakých papírů.

Když to Majdalenčin tatínek viděl, řekl: Zůstala jen jedna, ale zato pořádná. Ta už nám neuteče. Jdu pro past a hezky na ni políčíme. A odešel.

Majdalenka tam chvíli stála a pak řekla: Ty jsi jistě maminka od těch malých myšek, co se jim podařilo utéct. Copak si teď samy venku počnou bez maminky? Vždyť jsou ještě docela maličké. Mně by také bylo líto, kdyby se něco stalo mé mamince. Víš co, když mi slíbíš, že už k nám vícrát nepříjdeš, tak tě pustím ven.

Potom otevřela vrata, vzala krabici, do které jsem se schovala,

a vysypala ji na zem. Já už jsem na nic nečekala a vyběhla jsem vraty ven. Dětem jsem potom poručila, že už nikdy nesmí jít do toho domu. To aby Majdalenka nelitovala, že mne pustila na svobodu.“

Ještě dlouho do večera si vyprávěli. Než nastala tma, hezky se rozloučili a popřáli si navzájem, aby zimu ve zdraví přečkali.

Když Hamízek s Hrabalkou a jejími dětmi odešli, zadělal tatínek s oběma synky vchod do nory suchým listím. Potom se všichni uložili do teplého, suchou trávou vystlaného pelíšku.

„A co s námi bude v zimě? A jak to bude v zimě vypadat venku?“ zeptala se Eliška.

„Venku brzy napadne sníh, začne štípat mráz a občas přijde i meluzína. Ale vy se toho nemusíte bát, protože budete skoro celou zimu spát zimním spánkem jako spousta jiných zvířátek. A když se přece jen probudíte, znovu se najíte a budete zase spát. A tak to bude pokračovat až do jara, víš, Eliško?“

Ale to už Eliška neslyšela, stejně jako ostatní malé myšky. Usnuly dřív, než to tatínek dořekl. Za chvíli usnula i maminka s tatínkem a v noře nastalo dlouhé ticho.

Voňavé jaro na dosah

První se v noře Pod Placatým kamenem probudil ze zimního spánku Šedásek. Když viděl, že všichni ještě spí, chtěl zase usnout, ale nějak mu to nešlo. Začalo mu totiž kručet v bříšku.

Během zimy se všichni několikrát na krátký čas probudili, trochu se najedli a hned zase usnuli. Tentokrát se ale Šedáskovi zdálo, že už je docela vyspaný, a měl velký hlad. Začal proto hledat, jestli jim zbyly nějaké zásoby, co si schovali na zimu. Bylo tam toho ještě dost. Dobře, že si na podzim nanosili

domů tak velké zásoby. Vzal si několik zrníček a pochutnával si na nich. Přitom přemýšlel, co bude dělat dál, když už se mu nechce spát.

„To už bude jistě jaro. Co kdybych vylezl ven a podíval se, jak to tam vypadá?“

Pomalů se začal prohrabávat listím, kterým před zimou s tatínkem zadělali vchod do nory, aby jim tam nefoukalo a nebyla jim zima. I když si počíнал docela opatrně, přece jen listí zašustilo a to probudilo i Hnědáška. Ten, když viděl, že Šedásek už vedle něho neleží, ho začal hned hledat.

„Ty už taky nespíš? A co děláš?“ začal zjišťovat Hnědásek.

„Tiše, ať neprobudíme ostatní!“ napomíнал ho Šedásek. „Chtěl jsem se podívat, jestli už venku není jaro.“

„Tak to já půjdu s tebou.“

Když se oba prohrabali listím a ocitli se v chodbičce, ucítili zvláštní vlahou vůni země.

„Takhle země ještě nikdy předtím nevoněla,“ řekl Hnědásek.

„To tak asi voní jen na jaře,“ odpověděl Šedásek. „Já si totiž myslím, že už je opravdu jaro, když se nám už nechce spát.“

Pak zůstali chvíli stát u otvoru z chodbičky ven, aby si zvykli na světlo. Celou zimu byli v noře potmě. Sotva se ocitli venku, nestačili se divit.

„Co je to bílé na zemi, není to sníh, jak nám o něm vyprávěla jednu maminka?“ zajímal se Hnědásek a hned také zkusil packou po sněhu sáhnout.

„Jé, to studí, určitě je to sníh.“

„Ale už ho tu moc není, jen sem tam, podívej! A tam, kde už sníh není, stoupá ze země pára, vidíš ji? A sluníčko na obloze už docela hřeje, určitě už bude jaro!“ radoval se Šedásek.

Vtom se za nimi ozvalo: „Abyste vy dva nedočkavci nebyli první venku! Pěkně jste nás zase vystrašili! Probudíme se a vy nikde,“ zlobil se trochu tatínek. „No, ale hlavně, že jsme všichni přečkali zimu,“ spokojeně pokračoval. „Ostatní jsou už také vzhůru a právě se posilňují. Tak se hezky vraťte a pojd'te se také najíst. Musíme načerpat sílu do příštích dnů.“

Když byli zase zpět v noře, myšácci se samozřejmě pochlubili, že už byli venku. Eliška s Maryškou se také chtěly podívat a maminka jim to na chvíli dovolila.

„Tam to tak nádherně voní,“ pochvalovaly si, když se vrátily. „Vyneseme ven to listí, aby nám jarní vůně šla až do nory.“

„Pro nás ale začne jaro, až sluníčko sníh úplně rozpustí a vysuší trochu půdu. Teď ještě ven nemůžeme, byli bychom celí promáčení od sněhu a mokré půdy,“ napomínala myšky maminka.

Když se najedli a udělali pořádek v noře, malé myšky poprosily, jestli by nemohly ještě aspoň na chvíli ven. Rodiče jim to dovolili a řekli, že přijdou za chvíli za nimi a také se

po zimě nadýchají čerstvého vzduchu.

Pole teď vypadalo docela jinak, než když se ukládali k zimnímu spánku. Než totiž nastala pořádná zima, lidé pole zorali. Všude bylo vidět vysoké brázdy a na jejich vršcích byly ještě malé kopečky sněhu. Ale jak sluníčko hřálo, sníh pomalu tál a voda z něho zůstávala stát v brázdách jako malá jezírka. A zrovna kousek před jejich norou bylo také jedno takové.

„Když brzy na jaře svítí hodně sluníčko a je jasná obloha, v noci je pak ještě mráz,“ poučoval myšky tatínek. „Ten studí ještě víc než sníh a všechnu vodu pak promění v led.“

„Co je to led? “ ptala se Maryška.

„Jestli tohle počasí vydrží, tak zítra ho můžete vidět,“ slíbil jim tatínek.

„To bychom se také mohli jít podívat k našim sousedům Hamízkovi a Hrabalce, jestli se i jim podařilo přečkat zimu. Mám strach, jestli nepřišli o svůj domov, když lidé rozorávali pole. Ještě že naše nora je pod velkým Placatým kamenem, kterému se každý stroj vyhne,“ pochvalovala si maminka.

Poslední klouzačka

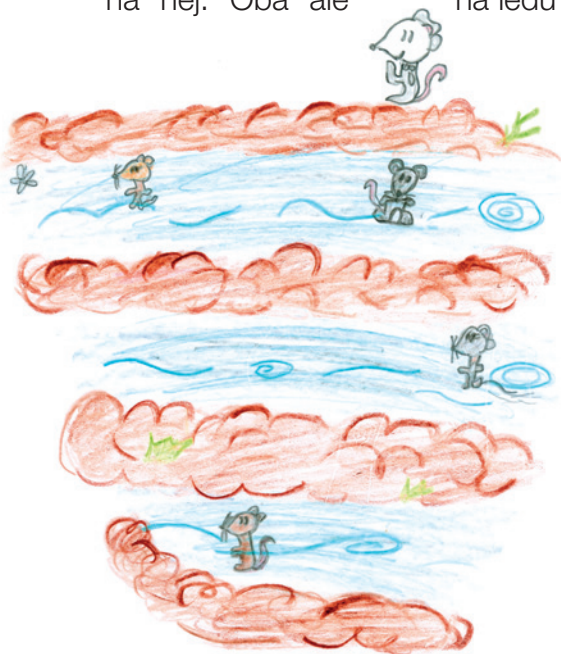
I druhý den ráno se první probudili Šedásek s Hnědáskem. Ani nečekali na snídani a už spěchali ven podívat se, jestli tam je ten led, jak o něm včera mluvil tatínek.

Venku ucítili velký chlad. Půda pod jejich nohama byla nezvykle tvrdá. Malé jezírko, které včera viděli kousek od jejich nory, bylo teď celé bílé a vodu v něm neviděli.

Slezli k jezírku a opatrně se zkoušeli dotknout packami toho bílého, co z jezírka zůstalo. Bylo to také tvrdé a moc to studilo. Opravdu to byl led. Nakonec se odvážili a skočili na něj. Oba ale

na ledu uklouzli a spadli. Nejdřív se trochu polekali. Když vstali a udělali pár kroků, znovu uklouzli. Protože je to ale moc nebolelo, nakonec se jim klouzání zalíbilo. Za chvíli jezdili po ledu, jako by to uměli odjakživa, a měli z něho velikou legraci.

V noře se zatím také probudila Maryška a Eliška. Jakmile zjistily,

že oba bratříčci už jsou venku, hned se za nimi rozběhly. Nikde je neviděly, ale slyšely jejich smích. Šly proto za hlasy, dokud bratříčky neviděly.

„Co to tam vyvádíte?“ zeptala se Maryška. „Copak vám není zima?“ přidala se Eliška, „vždyť tady je hrozný mráz!“

„Ale nám je docela teplo, pojdte se taky zahřát!“ volali na ně bratříčci. A hned předváděli, co se za tu chvíli na ledu naučili. Maryška s Eliškou se jim moc smály, protože bylo opravdu legrační vidět, jak se myšácci klouzají po ledu.

Šedásek se rozběhl k Maryšce, vzal ji za packu a už ji táhl na led. To samé udělal i Hnědásek s Eliškou. Za krátkou dobu bylo slyšet smích a výskání všech čtyř.

„Tak to už by stačilo,“ ozvalo se nad zamrzlým jezírkem. Stála tam maminka a smála se, jak její děti divočí. „Všeho moc škodí. Pojdte už domů, ať se nenachladíte.“

A myšky hned poslechly, protože už byly docela unavené a také měly pořádný hlad, jak jim při klouzačce na ledu vytrávil.

„Až se nasnídáte, půjdeme se podívat po našich sousedech. Musíme jít brzy, dokud je půda zmrzlá. Později, jak bude sluníčko svítit, půda rozmrzne, bude z ní bláto a my bychom se moc umazali,“ řekl tatínek.

Hrabalčino a Hamízkovo společné bydlení

Nejdřív šli k Hamízkovi. Hledali, hledali, ale jeho noru nenašli.

„Chudák Hamízek, kdepak asi je, jestli je vůbec živý. Jeho noru lidé rozorali,“ naříkala maminka.

Pak se vydali k mezi, kde bydlela Hrabalka se svými dětmi. Bodlák, podle kterého vždy našli Hrabalčinu noru, byl sice úplně uschlý, ale ještě tam stál.

„Haló, je někdo doma?“ volal u vchodu tatínek.

„Jen pojdte dál, jsme tu všichni,“ ozvalo se z nory.

„Ale, to je hlas Hamízka, kde jste se tu vzal, sousede?“ volaly myšky od Placatého kamene.

„Já jsem tu přečkal celou zimu. Hrabalka se nade mnou slitovala. Když mi lidé na začátku zimy rozorali noru, přišel jsem se k Hrabalce schovat. Myslel jsem, že se tu schovám jen na chvíli. Ale ona mi nabídla, ať tu přečkám až do jara, protože už je pozdě na vyhrabání nové nory.“

A zásob na zimu že prý mají dost. A tak jsem poděkoval a zůstal.“

„A jak se to všechno stalo?“ chtěly vědět myšky od Placatého kamene.

„Tehdy už jsem skoro spal a najednou slyším nějaký hluk. Než jsem stačil vylézt ven a podívat se, co se to děje, ucítil jsem, jak se pode mnou zem nadzvedla a něco ji odhodilo i se mnou o kus dál. Vzpomněl jsem si, jak nám jednou vaše maminka Mauzíňka vyprávěla, co se dělo na polích, když je lidé rozorávali. Zrovna tak to vypadalo teď. Po poli běhaly i jiné myši a naříkaly, že jim lidé poničili nory i se zásobami.“

„Říká se, že všechno zlé je k něčemu dobré,“ ozvala se Hrabalka. „Moje děti nemají tatínka a Hamízek nemá nikoho. Jestli chce, může tu zůstat napořád a pomáhat mně i dětem.“

A tak Hamízek zůstal a všichni tomu byli rádi. Hrabalčiny děti se těšily, jak jim nový tatínek Hamízek bude po večerech vyprávět pohádky a příběhy a také je učit to, co umí jen tatínci.

Na okraji pole

Za několik dní sníh roztál docela. Když pak sluníčko spolu s větrem vysušilo mokrou půdu, tatínek rozhodl, že je čas, aby šli zjistit, co je od loňska nového a kde můžou hledat potravu.

Po poli se jim teď neběhalo tak lehce jako před zimou. Rozoraná půda byla nerovná a oni museli pořád přelézat vysoké hroudy hlíny.

„Půjdeme jen tak daleko, abychom viděli na náš Placatý kámen,“ radil tatínek. „To proto, abychom rychle doběhli domů, kdyby nám hrozilo nějaké nebezpečí.“

Došli až na okraj pole, kde byla řada stromů a keřů a uprostřed nich protékal malý potůček. Pod keři našli nějaké uschlé bobule a hned vyzkoušeli, jak chutnají.

„To se divím, že si tyhle bobule nikdo na zimu neodnesl,“ divila se Eliška. „V tom bude nějaká záhada,“ souhlasila s ní Maryška.

„A já už vím jaká,“ přidala se maminka. „Podívejte se tamhle nahoru, vidíte ten vysoký strom s bílým kmenem? To je bříza. Copak vidíte v jeho koruně až docela nahoře?“

„Hnízdo, je tam veliké hnízdo, čípak asi bude?“ přemýšleli Šedásek s Hnědáskem. „Nikdo v něm není.“

„Tak vysoko a tak veliké a neuspořádané hnízdo si staví jedině straka. Proto se sem na podzim neodvážily žádné myšky pro tyhle bobule, ona totiž straka myšky loví. Není sice takový dravec jako káně myšilov, ale není-li myška dost rychlá, dokáže ji ulovit. Teď zrovna není na hnízdě, asi shání trávu a malé větvičky, aby hnízdo upravila, než do něj snese vajíčka. A až se z vajíček vylhnou mladé straky, to se mají všechny myši na co těšit.“ Sotva to tatínek dopověděl, ozvalo se o kus dál:

„Ček, ček, ček...“

„To je její hlas, dobře si ho zapamatujte! Počkáme si na ni, abyste si ji také prohlédli. Schovejte se všichni tady pod to husté křoví, aby nás neviděla. Jestli přiletí, nesmíte se hýbat, ale dobře si ji prohlédněte.“

Za chvíli uviděli krásného velkého černobílého ptáka s dlouhatánským ocasem, jak nese v zobáku suchou větvičku a letí na hnízdo. Pták chvilku hnízdo upravoval a pak zase odletěl.

„Je to krásný pták, ale nechtěl bych se mu dostat do jeho velkého zobáku,“ řekl Hnědásek. „Pojďte raději dál.“

Když se dostali kousek dál, všimla si Maryška, že na jednom keři visí jakýsi váleček utkaný z trávy.

„Tady je také nějaké hnízdo,“ volala na ostatní.

„To ale není hnízdo ptačí, ale myší,“ řekla maminka, když se všichni přišli podívat blíž.

„Myší? Vždyť přece my myši bydlíme v norách,“ divila se Eliška i ostatní.

„Jenže my jsme polní myši. Ale kromě nás žije všude ještě spousta jiných myší. A ty žijí různě. Tohle je hnízdo myší, kterým se říká drobné myšky. Jsou ze všech nejmenší, ale zároveň jsou nejrychlejší. Také výborně plavou a potápějí se. Proto jsou tu blízko potůčku.“

Jak to maminka dopověděla, objevila se na okraji hnízda malá myšička a zvědavě si je prohlížela.

„Jé, ty jsi maličká,“ volala na ni Maryška. „Ty tu bydlíš sama?“

„To ne, bydlím tu s tatínkem a maminkou, ale už brzy si budu stavět takové hnízdo sama, protože už jsem dospělá a chci mít vlastní rodinu.“

„A nemohli bychom se s Eliškou podívat, jaké je to v tom vašem hnízdečku?“ prosila Maryška drobnou myšku.

„Tak dobře, ale můžete sem jenom nahlédnout, dovnitř vás nepustím, protože jste veliké a mohly byste nám hnízdečko poškodit.“

Všichni pak obdivovali, jak šikovně je hnízdo zhotovené, a drobná myška jim ukazovala, jak se staví.

„To se musí napřed z tenkých větviček udělat taková kostra. Ta se pověsí na větvíčku keře. Pak najdeme nějaké rostliny s dlouhými listy a ty natrháme na tenké proužky. Těmi pak proplétáme kostru tak dlouho, až je hnízdo hotové. Nakonec ho vysteleme chmýřím z odkvetlých rostlin, aby bylo měkoučké.“

„Až přijdeš někdy na pole, ptej se na noru Pod Placatým kamenem, tam bydlíme my. Taky ti ukážeme, jak bydlíme,“ zvala drobnou myšku Maryška.

Pak se s ní rozloučili a šli dál. Najednou se odněkud ozval

hluk, který stále sílil. Když se ohlédli na pole, uviděli, jak k nim přijíždí velký stroj a táhne za sebou jakési obrovské hřebeny a válce.

„Vypadá to, že dnes budou lidé upravovat tím strojem půdu, aby do ní mohli zasít semínka. Copak tam asi letos zasejí?“ staral se tatínek. „Doufejme, že to bude zase obilí, jinak bychom se museli stěhovat.“

„A jak se teď dostaneme domů?“ strachovaly se myšky.

„Počkáme, dokud stroj pole neupraví a neodjede z pole. Teprve potom se vrátíme domů.“

„A nezničí nám naši noru?“ bála se Eliška.

„Doufejme, že ne, podívejte se, tenhle stroj půdu neorá, jen ji učesává a urovnává, aby semínka, co do ní později nasejí, byla všechna stejně hluboko.“

Pak dlouho pozorovali, co se na poli děje a hlavně jestli lidé neodnesou Placatý kámen, pod kterým je jejich nora. Všechno dobře dopadlo. Když stroj půdu na poli urovnal, odjel pryč. Po cestě domů si myšky pochvalovaly, že se jim jde po poli mnohem líp než ráno.

Jarní setba

Protože minulý den byly myšky dlouho venku, teď si chtěly trošku déle pospat. Avšak podle hluku venku usoudily, že na pole přijel zase nějaký stroj, a bylo po spaní.

„Co tu bude ten stroj zase dělat?“ chtěl vědět Hnědásek.

„Já myslím, že tentokrát už budou pole osívat. A my se hned dozvíme, jestli tu budeme moci zůstat, nebo se budeme muset stěhovat jinam, kde bude pro nás dostatek potravy.“

Sotva secí stroj přestal jezdit blízko jejich nory a vzdálil se, Šedásek to nevydržel a nakouknul ven.

„Sláva, je to dobré, jsou tu všude kolem zrníčka obilí, můžeme tu zůstat!“ zajásal.

„Jenže teď ještě nemůžeme sbírat tahle zrníčka do zásoby, zatím posbíráme jen tolik, abychom neměli hlad. To proto, že z každého zrníčka vyroste klas, který těch zrníček bude mít celou spoustu. Kdybychom teď zasetá zrníčka sesbírali, nic by z nich nevyrostlo. Musíme si je proto šetřit, a než obilí dozraje, hledat si i jinou potravu,“ nabádala myšky maminka.

„To je dobře, že se nemusíme stěhovat,“ těšily se malé myšky.
„Máme tady přece kamarády.“

Maminka na to řekla: „Ale stěhování vás stejně čeká. Jakmile budete samostatné, budete chtít založit vlastní rodinu. Pak si budete muset najít jiný, nový domov. Ale na to máte ještě celé jaro a léto čas. Do té doby si jistě najdete někoho, koho budete mít rádi a s kým byste v tom novém domově chtěli být.“

„Mně se moc líbí Strakáček,“ svěřovala se Maryška Elišce.

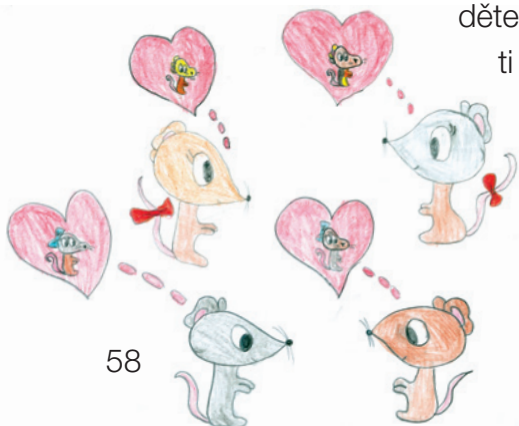
„To je dobře, protože mně se zase líbí Hryzáček.“

Hnědásek se také staral: „Co myslíš, Šedásku, líbil bych se Verunce? Mně se ona líbí moc.“

„To nevím, Verunka i Musinka si o nás myslí, že prý jsme ještě pořád jako malí. Tuhle nedávno mi to Musinka říkala, když jsem s ní trochu laškoval a tahal ji za ocásek.“

Tatínek s maminkou poslouchali, co si ti malí povídají, a potichu se tomu smáli.

„To není jen tak,“ řekla potom maminka. „Mladých myší je tady na poli spousta. Musíte se snažit, abyste se Hrabalčiným dětem zalíbili, protože jinak vám je ti druzí přeberou. Ale vybrali jste si docela dobře, i nám se líbí Hrabalčiny děti. Bude tedy záležet jen na vás, jak to jednou dopadne.“

Krtkovo bludiště

Zasetá zrnka obilí začala brzo klíčit. Obilné klíčky si razily cestu ven na povrch půdy. To se moc líbilo Musince. Ráda pozorovala, jak se najednou zvedne malinký kopeček hlíny a za chvíli z ní vystrčí obilný klíček hlavičku. Při jednom takovém pozorování si všimla, že kopeček, který se právě zvedá, je mnohem větší a stále roste a roste a za chvíli z něho byl docela velký kopec. Protože byla zvědavá a chtěla vědět, co je pod kopečkem, hrábla do něj packou. Ale nic se neukázalo. Hrabala proto dál a najednou se uprostřed kopečku objevila veliká díra. Chvíli čekala, a když z díry nic nevyšlo a nic se z ní neozývalo, pomalu vlezla dovnitř.

„Je tu nějaká chodba, asi tady budou bydlet naši příbuzní - hraboši. Moc ráda bych viděla jejich bydlení. Haló, je tu někdo, můžu dál?“

Ale všude bylo jen ticho. Šla tedy dál chodbou. Chodba se jí zdála nekonečně dlouhá. Všimla si, že po stranách chodby jsou nějaké další otvory. Jedním prošla a dostala se do další dlouhé chodby, ve které byly zase další otvory. Když opět jedním prošla, dostala se do veliké komory. V jednom koutě komory byl pelíšek vystlaný měkkým lupením, mechem a trávou.

Vtom se za ní ozvalo: „Tady jsi, co jsem se tě, Musinko, nahledal, honem pojď pryč, tady nemůžeš zůstat, bydlíš tu

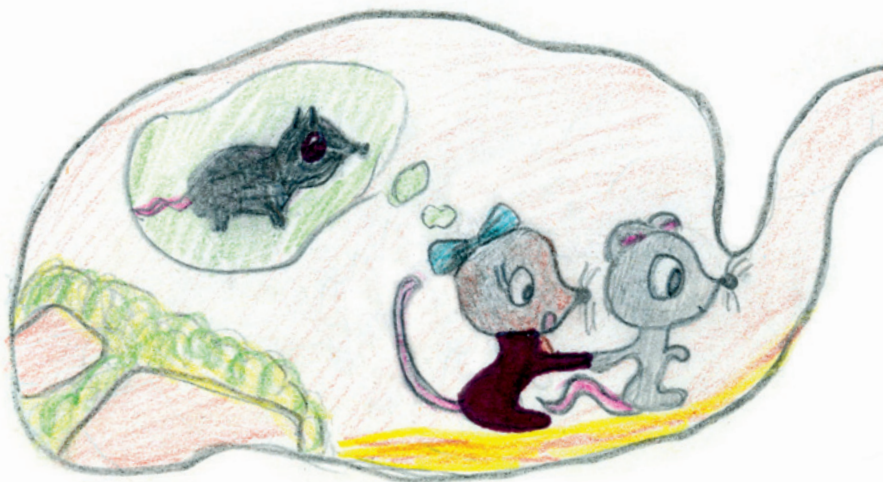
krtek. Kdyby nás objevil, snědl by nás. Když prý má krtek hlad, může sníst i malé myši. A on má teď jistě hlad, protože je před polednem. Jenom abychom se z těch jeho chodeb vymotali, je to tady úplné bludiště.“

A Šedásek statečně táhl za sebou Musinku ven z chodeb a připravoval se na boj s krtkem, kdyby se objevil. Naštěstí se neobjevil. Obě myšky ještě dlouho bloudily chodbami, ale nakonec se jim přece jen podařilo najít cestu ven.

Krtek zatím celou tu dobu vyčkával ve své tajné chodbě, do které se schoval, když ho Musinka vyrušila. Měl hrozný hlad, ale zároveň se bál vyjít do svých chodeb. Nevěděl totiž, jestli ho nevyrušil nějaký jeho nepřítel.

„Jak jsi mne, Šedásku, našel?“ zeptala se Musinka, když už byli venku.

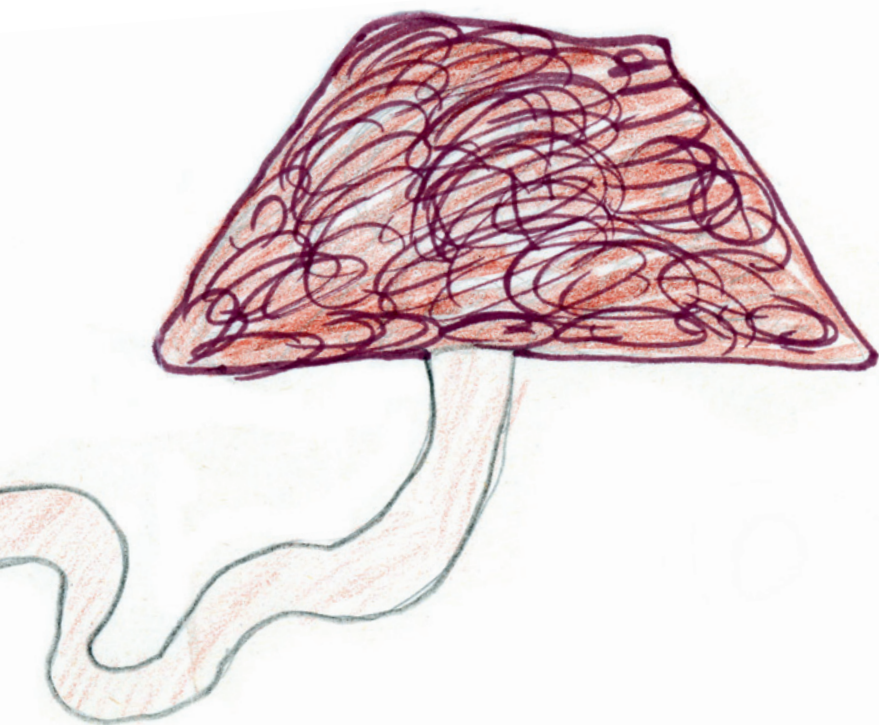
„No, víš, já jsem tě už chvíli pozoroval, co děláš, a chtěl jsem za tebou přijít, že si budeme hrát. Najednou ses ale ztratila.“

Tak jsem šel na to místo, kde jsem tě viděl, a když jsem uviděl tu krtkovu díru, hned mě napadlo, jestli jsi tam nevlezla. Dostal jsem o tebe strach, tak jsem šel za tebou.“

„To je od tebe moc hezké, děkuju ti, Šedásku.“

Pak si spolu až do oběda hráli a Musinka byla pyšná, že má takového statečného kamaráda, který se nebál přijít jí v nebezpečí na pomoc.

Pozor na ježka!

Navečer se v noře Pod Placatým kamenem objevil soused Hamízek.

„Přišel jsem poděkovat Šedáskovi za to, jak dnes ochránil naši Musinku. Jestlipak se vám s tím pochlubil?“

„My nic nevíme, co se stalo?“ ptaly se myšky.

„Co bych se s tím chlubil, vždyť jsem nic zvláštního neudělal,“ bránil se skromně Šedásek. A tak jim to nakonec musel povědět Hamízek a oni byli na Šedáska moc pyšní.

„Musím vám ale, sousedé, říct, co jsem zjistil před chvílí, když jsem se vydal na cestu k vám. Znáte to místo u nás na mezi, kde je ten hustý šípkový keř? Když jsem k němu došel, už se stmívalo, sluníčko právě zacházelo. Najednou jsem uslyšel jakési dupání a funění. Rozhlížím se opatrně kolem, a koho nevidím: ježek. Určitě si hledal nevěstu, teď je čas, kdy si ježci hledají. Oni se totiž vždycky před zimou rozejdou a každý přezimuje sám. A tak vás chci varovat, abyste nechodili po západu slunce ven. Ježci loví většinou v noci. Oči na to nepotřebují, zato ale výborně slyší a cítí.“

Malé myšky se hned staraly: „A jak ten ježek vypadá? Řekněte nám o něm něco!“

„Toho poznáte na první pohled. Je to takový váleček na krátkých nohách, ze kterého trčí dlouhý čumáček. Celý hřbet má porostlý ostrými bodlinami. Pohybuje se dost nemotorně a loudavě, ale když potřebuje, dovede i rychle běžet.“

K Hamízkovi se přidala maminka: „Já jsem jednou slyšela vyprávět domácí myši, které utekly z jednoho stavení, že lidé si přivedli domů ježka, aby je myši zbavil. Proto se mu raději vyhýbejte.“

Když Hamízek odešel, Hnědásek s Šedáskem si něco pořádně potichu domlouvali.

„Tatínku, nepotřebuješ ještě něco z venku?“ zeptal se pak Hnědásek.

„Já ne, ale zeptej se maminky, jestli máme dost jídla na zítřek, kdyby se udělalo špatné počasí.“

„Něco tu máme, ale viděla jsem na jednom místě na poli, kde je ten vysoký sloup, že tam lidé rozsypali trochu zrníček, když osívali pole. Byla by škoda, aby tam zrníčka zůstala. Mohli byste pro ně ještě honem zaskočit,“ přemýšlela maminka nahlas.

„Tak my hned půjdeme, dokud nebude úplná tma!“ ochotně se ti dva nabízeli.

„A my půjdeme s vámi a pomůžeme vám, abyste nemuseli chodit několikrát, protože za chvíli už bude opravdu tma,“ rozhodly se Maryška a Eliška. Dobře si totiž všimly, jak si Šedásek s Hnědáskem cosi domlouvají, když Hamízek odešel.

A tak Šedáskovi a Hnědáskovi nezbylo, než nanosit zrníčka s oběma sestřičkami domů.

„Už to máme,“ hlásil Hnědásek, „můžeme být ještě chvílku venku? Ještě není úplná tma.“

„Tak dobře, ale jen opravdu chvíličku, než maminka nachystá večeři,“ souhlasil tatínek. Ještě ani nedomluvil a oba myšácci se tak rychle rozběhli pryč, že si jejich sestřičky ani nestačily všimnout, kam vlastně utekli.

„Maryško, že oni zase něco provedou?“ strachovala se Eliška.

„Taky si to myslím, ale víš co, zkusíme je najít. Já poběžím na jednu stranu - k mezi, a ty na druhou - k domu lidí,“ navrhla Maryška a hned se také rozběhly.

Když Maryška přiběhla k mezi a uviděla hustý šípkový keř, o kterém mluvil Hamízek, hned si vzpomněla na ježka. Protože se už hodně setmělo, opatrně se rozhlížela a pozorně poslouchala, jestli neuslyší nějaké podezřelé zvuky. Bratříčky nikde neviděla a volat na ně nechtěla, aby na sebe neupozornila.

Už se chtěla vrátit, ale ještě se naposledy postavila na zadní nožky, aby viděla dál. A vtom ho uviděla: pomalu k ní cupitala bodlinatá koule, ze které vyčníval čumáček. A už zdálky očichával Maryšku. Ta se tak vyděsila, že se nemohla ani pohnout z místa. A ježek se pomalu blížil a čumáčkem se už skoro Maryšky dotýkal. Najednou zavřískl, rychle se stočil do klubíčka a zůstal tak.

Mezitím Eliška doběhla až k domu lidí a tam na zahrádce uviděla oba bratříčky a s nimi také Strakáčka.

„Co tu zase vyvádíte?“ volala na ně. „My vás s Maryškou hledáme.“

„A kde máš Maryšku?“ ptal se Strakáček.

„Maryška šla hledat na druhou stranu, k mezi.“

Jak to Strakáček uslyšel, rozběhl se také k mezi a cestou volal na ostatní: „Rychle poběžte se mnou! Maryšce hrozí nebezpečí! Když jsem šel sem, viděl jsem pod mezi ježka!“

Konečně doběhli na místo, kde stála jako zkamenělá Maryška a ježek už úplně u ní. Všichni se ohromeně dívali, jak ježek každou chvíli Maryšku chytí, a pomysleli si, že už jí není pomoci. Ale Strakáček se s tím nechtěl smířit, protože Maryška se mu už dlouho moc líbila. Proto rychle skočil za ježka a zakousl se mu do krátkého ocasu. Ježek se lekl, vřísknul a rychle se stočil do klubíčka.

„Tak a teď rychle utíkejte domů,“ řekl myškám Strakáček a přitom se s úlevou podíval na Maryšku, která se konečně vzpamatovala z leknutí a hrůzy, co právě zažila.

„Strakáčku, kdyby nebylo tvé odvahy, už bych jistě nebyla mezi živými. Chtěla bych ti moc poděkovat.“ A než odběhla za ostatními, pohládila Strakáčka po kožíšku.

Strakáček ještě chvíli stál a díval se za utíkající Maryškou. Byl moc rád, že mohl všem a zvláště Maryšce ukázat, jak je statečný a že se o ni bál.

„Jestlipak se jí teď budu víc líbit?“ staral se. A věřil, že ano, když si vzpomněl, jak pěkně jej Maryška před chvílí pohládila.

Příběh myšky domácí

„Podívejte se na oblohu!“ zavolal jednou koncem dubna tatínek na myšky, které si právě hrály na schovávanou v zeleném porostu obilí. Obilí teď bylo vyšší než ony a myšky se v něm úplně ztrácely.

Když myšky vzhledly nahoru, uviděly velikého bílého ptáka, jak přelétá nad polem a mává ohromnými křídly, na konci černými. Měl dlouhý červený zobák a dlouhatánské nohy. Myšky se přikrčily k zemi a nehýbaly se.

„Nemusíte se bát, ten neslétne dolů tak rychle jako káně myšilov. Je to čáp!“ vysvětloval tatínek. „Asi letí k rybníku, má nejraději žáby. Ale kdybyste viděli, že slétl na naše pole, raději se mu vyhněte! Nemá-li dost žab, pochutná si i na nás. Loví při chůzi, když prochází polem, a tím dlouhým zobákem vás vytáhne i z díry, když vás tam uvidí.“

„Až bude mít v hnízdě mladá čápata, bude tu asi častěji,“ strachovala se maminka. „Taková mláďata prý potřebují až čtyři myši každý den. Buďte proto raději opatrní.“

„Co kdybychom se zase jednou vypravili k lesu, už jsme tam dlouho nebyli,“ žadonila Eliška.

„To bychom mohli, půjdeme také kolem té veliké hromady kamení. Třeba tam po lidech najdeme nějaký dobrý zbytek jídla, jako tehdy Hamízek,“ přemýšlela maminka.

Sotva došli k hromadě kamení, dali se do hledání a opravdu měli štěstí. Myšky ještě nikdy nic tak dobrého nejdly. Našly kousek sýra a hezky se o něj podělily. Eliška odněkud vyštourala papírek se zbytkem čokolády a oplatků - to byla dobrota!

„Hamízek jednou vyprávěl, že takové dobroty mají domácí myšky často,“ posteskl si Hnědásek.

„Ty se tedy máj,“ přidal se Šedásek. „Život u lidí musí být pro domácí myšky nádherný.“

„Je a není,“ řekla maminka. „Jednou přiběhla na pole pořádně vylekaná domácí myška a vyprávěla nám svůj příběh. Narodila se domácím myším v jednom domě. Měli hnízdečko v nějaké místnosti, ve veliké krabici, kam lidé odkládali starý papír a hadry. Hnízdečko měly z drobně rozkousaných papírů a hadříků. Jakmile večer v domě všechno utichlo, vycházely myšky na lov po domě. A protože vždy něco dobrého našly, zůstávaly v domě. Nejraději měly sladkosti, ořechy a mléko, které tajně upíjely kočce z misky. Aby mohly mlsat ještě víc, prohryzaly si pod podlahou otvor do spíže, kde byly pro ně úplné poklady.

Jenže po sobě zanechávaly stopy, a tak lidé brzy zjistili, že mají myši ve spíži. Políčili na ně pasti, do kterých se hned příští noc chytily obě dospělé myši. Malá myš zůstala ještě se dvěma sestřičkami a do spíže se už neodvážily. Protože měly hlad, chtěly se napít mléka z kočičí misky. Avšak lidé, rozzlobení na myši, nechali ten den kočku doma a ona hned obě sestřičky chytila. Poslední myšce se podařilo vyšplhat k otevřenému oknu a utéct ven a tohle všechno mi pak vyprávěla. Byla nešťastná, že teď nemá žádný domov. Ukázala jsem jí proto, jak se staví nora, ale ona si na to netroufala. Ani nevím, kam se nakonec poděla.

Domácí myši mají sice u lidí hodně jídla, ale zato také hodně nebezpečí. A tak buďte rádi, že jste polní myši,“ ukončila svou řeč maminka.

Hra kočky s myší

Obilí teď bylo stále vyšší a také hustší. Stávalo se někdy, že v něm myšky nemohly najít cestu domů. Proto si jednou vyšlapaly v obilí cestičku, kterou se často vydávaly k zahrádce lidí. Tam už rostla mladá mrkvička, ředkvička, jahody a jiné dobroty.

Čím častěji se myšky k zahrádce vypravovaly, tím byla cestička ušlapanější a širší. Netrvalo dlouho a jejich cestičku objevila kočka. A tak se jednou stalo, že když Hnědásek vystrčil z nory hlavu, kočka ho chytila do zubů a odnášela ho k zahrádce. Tam ho pustila na zem. Hnědásek byl celý jako rozlámaný a bolely ho rány po kočičích zubech. Zůstal proto ležet na zemi a ani se nepohnul. Kočka dělala, že ji Hnědásek vůbec nezajímá, ale pryč od něho nešla. Po očku ho pořád sledovala. Když Hnědásek viděl, že kočka o něj asi nemá zájem, chtěl utéct. Jakmile se však pohnul, kočka po něm rychle natáhla packu a dráčky ho chytila. Moc ho to bolelo a měl hrozný strach. Pak ho kočka zase pustila a dělala, že se dívá docela jinam. Hnědásek ale neměl odvalu pokusit se utéct, bál se, že jakmile se pohne, kočka ho zase dráčky chytí. Dlouho proto ležel a nehýbal se. Kočka si s ním ale chtěla hrát, než ho sní, a tak do něj za chvíli strčila packou a doufala, že se dá Hnědásek na útěk, aby ho mohla zase chytit. Hnědásek ale nic.

„S tebou není žádná hra,“ pomyslela si kočka a otočila hlavu na druhou stranu. Toho využil Hnědásek, rychle vběhl do vysokého obilí a už ho nebylo vidět. Chvilí v obilí kličkoval, trochu bloudil, ale nakonec přece jen našel jejich noru.

V noře zatím ostatní myšky oplakávaly Hnědásku, protože viděly, jak ho kočka odnáší. Šedásek tu smutnou novinu šel také oznámit Hrabalčiným myškám. Všichni Hnědásku litovali, nejvíc ale plakala Verunka, protože měla Hnědásku moc ráda.

Když se pak Hnědásek najednou objevil doma, bylo radosti bez konce. Maminka mu hned přiložila na rány jitrocel, aby se brzy zahojily. A Hnědásek byl tuze rád, že je doma mezi svými. Ale největší radost měl, když mu Šedásek vyprávěl, jak pro něj Verunka plakala.

Myší námluvy

Čas pomalu plynul a malé myšky už nebyly malé, ale skoro dospělé. Každý den se naučily něco nového. Jednou zase pozvaly myšky od Placatého kamene na návštěvu Hrabalku s jejími dětmi a Hamízkem.

„Už brzy nastane čas, kdy budeme muset začít dělat zásoby na zimu. Pak nebude na návštěvy moc času, a tak jsme si řekli, že bychom si teď mohli trochu popovídat,“ říkala maminka Mauzínka, když Hrabalku zvala.

„To je pravda, děkujeme za pozvání, určitě přijdeme. A nejen proto, že teď je na návštěvy čas, ale také proto, abychom se dozvěděli, jak je to s našimi mladými. Vždyť už budou co nevidět dospělí a musí si založit vlastní rodiny a vlastní domovy,“ dodala ještě Hrabalka.

Když se pak všichni sešli, bylo v noře veselo, i když už tam pro všechny nebylo moc místa. Mladí se mezi sebou pořád škádli a rodiče je pozorovali a usmívali se.

„Jak se tak dívám,“ začala Hrabalka, „zdá se mi, že naši i vaši synáčci nebudou muset hledat nevěsty daleko. Vypadá to, že těm našim se líbí vaše myšičky a ty naše se zase líbí vašim synkům.“

„Ale to by bylo dobře. Všichni se už navzájem znají a taky by od nás nemuseli moc daleko,“ pochvalovala si maminka Mauzínka.

„Tak povídejte, jak je to s vámi,“ vyzvídal na mladých myškách tatínek.

Začal Šedásek: „Kdyby mě Musinka chtěla, moc rád bych s ní začal hledat místo pro naši novou noru a byl bych s ní pak pořád.“ Musinka přiběhla k němu a řekla: „Ano, chtěla bych, Šedásku.“

„Já mám ráda Hnědásku,“ přiznala se Verunka. „Ale nevím, jestli by mě chtěl.“

„Aby nechtěl,“ řekl na to Šedásek, „vždyť ten už se mi dávno přiznal, že se mu líbíš, a ptal se mne, jestli by se ti i on mohl líbit. Vždyť se na něho podívej!“ A Verunka se hezky podívala na Hnědásku. Ten rychle přiběhl k Verunce a přitiskl se k ní.

„Tak se nám ty námluvy nějak dobře daří, už máme dva páry. A co vy další, jak je to s vámi?“ byl zvědavý Hamízek.

„Maryška určitě poznala, jak moc ji mám rád, když jsem se tenkrát pustil do ježka. Ona mě za to tak pěkně pohladila, ještě dnes mě to zahřeje, když si na to vzpomenu. Moc bych chtěl, abychom spolu mohli být taky napořád. Ale nevím, co Maryška, jestli by mne chtěla.“ Strakáček se přitom pořád díval na Maryšku. Ta se trochu začervenala, ale potom přiběhla ke Strakáčkovi a zase ho tak pěkně pohladila, jako když ji zachránil před ježkem. A bylo to.

„Už jsme tu zůstali jenom my dva, Hryzáčku,“ řekla Eliška. „Jenže nevím, jestli bys mě chtěl,“ dodala smutně.

„Když já jsem ještě nic velkého nedokázal, ani jsem tě před nikým nezachránil. Proto jsem nevěděl, jestli bys mě chtěla ty, když nejsem statečný,“ odpověděl smutně Hryzáček.

„Však co není, může ještě být,“ řekla mu na to Hrabalka.

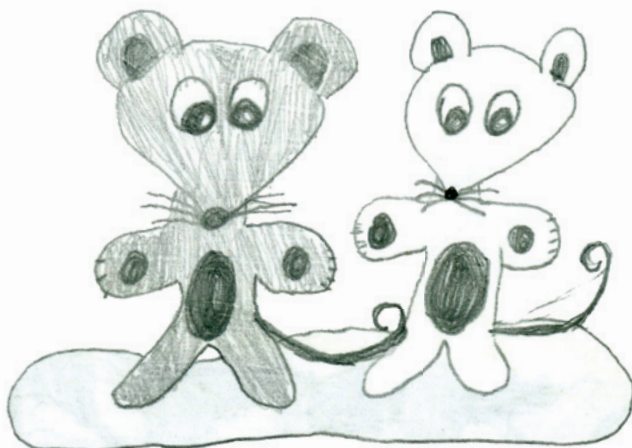
„Ostatní myšáci se sice vyznamenali, to je pravda, ale hlavně proto, že přitom měli veliké štěstí. Vždycky se to tak nestává. Jen si vzpomeň na chudáka Tuláčka. Ty jsi rozumný a opatrný a zatím jsi nemusel ukázat svou odvahu a statečnost. Však ono to ještě mnohokrát nastane a pak se ukáže, že i ty jsi statečný. A Elišku bys chtěl?“

„Moc bych ji chtěl,“ odpověděl Hryzáček a už se hnal k Elišce.

„To nám ty námluvy šly rychle!“ pochvalovali si dospělí.
„A hlavně, že nám tak dobře dopadly.“

„Vy mladí už byste se měli pomalu rozhlížet, kam budete letos ukládat zásoby a kde přečkáte zimu,“ radila maminka Mauzínka.

Zatímco si pak ještě staří vyprávěli a hodovali, mladí už dělali společné plány na příští dny a moc se těšili.

Hledání nových pelíšků

„Musinko, dostal jsem nápad, kde bychom mohli spolu bydlet,“ oznámil druhý den Šedásek. „Právě jsem si vzpomněl, jak jsem se jednou musel schovat před kočkou blízko zahrádky lidí v hromadě kompostu. Je tam teploučko a žádný nepřítel by tam na nás nemohl. Pojd', půjdeme se podívat, jestli by se ti tam líbilo.“

Hromada kompostu byla vysoká a v ní spousta místa. Musince se tam hned zalíbilo. „Vypadá to dobře, ale ještě se přece jen poradíme s maminkou,“ řekla.

Maminka jim řekla: „Také si myslím, že by vám tam bylo dobře, ale raději počkejte až do konce podzimu. Lidé totiž vždycky na podzim kompost vyberou, ten, co je vespod, dají na záhonky a zbytek zase naházejí zpět na hromadu. Mohlo by se stát, že vám přitom váš nový domeček i se zásobami zničí. Nastěhujte se, až bude kompost zase zpátky, a budete mít celý rok pokoj,“ poradila jim.

„Můžete zatím pomáhat nanosít zásoby nám a my vám zase pomůžeme, až se nastěhujete pod kompost.“

„Hnědásku, a co my?“ ptala se Verunka.
„Nevyhrabeme si noru někde blízko našich?“

„To bychom mohli. Alespoň jim budeme nablízku, kdybychom něco potřebovali my nebo oni,“ souhlasil Hnědásek. A tak se dali pomalu do hrabání a hloubení nory pod mezí, která se nikdy nerozorávala, a oni tak měli jistotu, že o ni nepřijdou.

Eliška s Hryzáčkem si také brzy poradili. Eliška si vzpomněla, jak ji jednou vystrašili její bratříčci, když se schovala do jednoho z otvorů v kamenné zídce u domu lidí. Když k zídce Hryzáčka přivedla, měl sice trochu obavy, že je to blízko lidí, ale když viděl tu spoustu zásob na zahrádce, byl pro. Stačilo jen vybrat ten správný otvor, pak ho trochu upravit a už mohli začít dělat pomalu zásoby na zimu.

Strakáček s Maryškou se dohodli, že zimu přečkají pod stohem slámy, který tam lidé postavili, když sklídili obilí.

A tak než přešel podzim, všechny mladé myšky už věděly, kam se uloží na zimu, až opustí noru svých rodičů. Těm bylo z loučení smutno, ale byli rádi, že se o sebe mladé myšky už dokážou postarat samy, a věřili, že své děti naučili všechno, co budou potřebovat, aby se jim hezky žilo. A na jaře se jistě v nových pelíšcích narodí malé myšky a zase bude plno radosti.

„Už teď se na ně moc těším,“ řekl tatínek mamince, když se v noře Pod Placatým kamenem ukládali k zimnímu spánku.

Vydavatel: Moravskoslezský kraj
Autorka textů: Stanislava Bártová
Ilustrace: Gabriela Macháčová, Klára Pavlačková
Realizace a design: Agentura API s.r.o.
© 2015 Ostrava

Moravskoslezský kraj
Krajský úřad
28. října 117
702 18 Ostrava

Tel.: 595 622 222
Fax: 595 622 126
E-mail: posta@kr-moravskoslezsky.cz
www.kr-moravskoslezsky.cz

ISBN: 978-80-87503-83-6